

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU ŚREMSKIEGO ZA LATA 2021-2022**

NaturSpace
Sp. z o.o.

<i>Tytuł</i>	<i>Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego za lata 2021-2022</i>
--------------	---

<i>Zamawiający</i>	Powiat Śremski ul. Mickiewicza 17 63-100 Śrem
--------------------	--

<i>Wykonawca</i>	 <i>NaturSpace Sp. z o.o.</i> ul. Paryska 7 45-402 Opole tel. 792-103-880 e-mail: biuro@e-ekologika.pl www.e-ekologika.pl
------------------	---

<i>Autorzy</i>	<i>mgr Mariusz Orzechowski</i>
----------------	--------------------------------

<i>Data wykonania:</i>	<i>grudzień, 2024 r.</i>
------------------------	--------------------------

Spis treści

1. Wstęp	5
1.1 Podstawa prawna opracowania.....	5
1.2 Cel i zakres opracowania.....	5
1.3 Metodyka opracowania.....	7
2. Ocena i analiza uwarunkowań środowiskowych na terenie powiatu śremskiego wraz z oceną realizacji zadań w poszczególnych obszarach interwencji w latach 2021-2022	8
2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	8
2.2 Zagrożenie hałasem.....	13
2.3 Pola elektromagnetyczne.....	17
2.4 Gospodarowanie wodami	18
2.5 Gospodarka wodno-ściekowa.....	23
2.6 Zasoby geologiczne	25
2.7 Gleby.....	28
2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	30
2.9 Zasoby przyrodnicze	33
2.10 Zagrożenie poważnymi awariami	35
2.11 Edukacja ekologiczna.....	36
2.12 Działalność kontrolna	37
3. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 na podstawie wskaźników monitorowania za lata 2021-2022	39
4. Podsumowanie i wnioski	42
5. Literatura	47

Spis tabel

<i>Tabela 1. Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej za rok 2021 i 2022 dla kryterium ochrony zdrowia</i>	8
<i>Tabela 2. Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej za rok 2021-2022 dla kryterium ochrony roślin</i>	8
<i>Tabela 3. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu śremskiego w latach 2018-2022</i>	9
<i>Tabela 4. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w latach 2021-2022</i>	12
<i>Tabela 5. Tereny zagrożone ponadnormatywnym hałasem na terenie powiatu śremskiego na podstawie strategicznych map hałasu 2022 dla dróg wojewódzkich DW 434, DW 432 i DW 310</i>	13
<i>Tabela 6. Zagrożenie hałasem komunikacyjnym od dróg wojewódzkich DW 434, W 4332 i DW 310 na terenie powiatu śremskiego</i>	14
<i>Tabela 7. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie zagrożenia hałasem w latach 2021-2022</i>	14
<i>Tabela 8. Charakterystyka i ocena stanu JCWPd na obszarze powiatu śremskiego</i>	18
<i>Tabela 9. Wyniki oceny jakości wód podziemnych monitoringu diagnostycznego na terenie poszczególnych JCWPd w punktach zlokalizowanych w granicach administracyjnych powiatu śremskiego</i>	19
<i>Tabela 10. Charakterystyka i ocena stanu JCWPrz na obszarze powiatu śremskiego na podstawie IIaPGW dla dorzecza Odry (2023r.) oraz badań monitoringowych GIOŚ za lata 2021-2022</i>	20
<i>Tabela 11. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie gospodarowania wodami w latach 2021-2022</i>	22
<i>Tabela 12. Wykaz wodociągów publicznych funkcjonujących na terenie powiatu śremskiego latach 2021-2022 i obsługiwanych miejscowości w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę</i>	23
<i>Tabela 13. Infrastruktura wodociągowa w gminach Powiatu Śremskiego w latach 2021-2022</i>	23
<i>Tabela 14. Infrastruktura kanalizacyjna w gminach Powiatu Śremskiego w latach 2021-2022</i>	24
<i>Tabela 15. Wykaz funkcjonujących zbiorczych komunalnych oczyszczalni ścieków w gminach Powiatu Śremskiego w latach 2021-2022</i>	24
<i>Tabela 16. Charakterystyka udokumentowanych złóż na terenie powiatu śremskiego wraz z wydobyciem za lata 2021-2022</i>	25
<i>Tabela 17. Wykaz obowiązujących w latach 2021-2022 decyzji w zakresie rekultywacji gruntów wydanych przez Starostę Śremskiego na terenie powiatu śremskiego</i>	27

Tabela 18. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie ochrony gleb w latach 2021-2022.....	30
Tabela 19. Zestawienie ilości odpadów zebranych z terenu powiatu śremskiego w latach 2020-2023	31
Tabela 20. Zestawienie ilości unieszkodliwionych wyrobów azbestowych z terenu powiatu śremskiego w ramach realizacji Powiatowego programu usuwania wyrobów zawierających azbest.....	32
Tabela 21. Zestawienie ilości (Mg) zinwentaryzowanych, usuniętych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest na terenie poszczególnych gmin Powiatu Śremskiego w latach 2009-2023.....	32
Tabela 21. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie gospodarki odpadami w latach 2021-2022.....	33
Tabela 23. Zasoby leśne w gminach powiatu śremskiego.....	33
Tabela 24. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie zasobów przyrodniczych w latach 2021-2022.....	35
Tabela 25. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie zagrożenia poważnymi awariami i ochroną przed zagrożeniami w latach 2021-2022.....	36
Tabela 26. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie edukacji ekologicznej w latach 2021-2022.....	37
Tabela 27. Wykaz przeprowadzonych kontroli WIOŚ Poznań w latach 2021-2022 w zakładach na terenie powiatu śremskiego	38
Tabela 28. Ocena skuteczności realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 z wykorzystaniem określonych mierników za lata 2021-2022.....	39

1. Wstęp

1.1 Podstawa prawna opracowania

Niniejszy Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” (zwany dalej Raportem z POŚ) został opracowany zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [1]. W myśl przytoczonego przepisu Raport sporządzony jest za okres dwóch lat tj. lat 2021-2022. Ponadto, obowiązkiem Zarządu Powiatu w Śremie jest przedstawienie Raportu Radzie Powiatu Śremskiego.

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [3] Raport zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Śremskiego, tak, aby każdy mieszkaniec mógł zweryfikować stopień realizacji zamierzeń Powiatu w zakresie ochrony środowiska.

1.2 Cel i zakres opracowania

Głównym celem sporządzonego Raportu jest ocena stopnia realizacji założonych celów oraz podsumowanie efektów działań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”, jakie miały miejsce w latach 2021-2022.

Podstawą tworzenia Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego było planowanie strategiczne, które określa długoterminową wizję i misję Powiatu oraz wyznacza cele strategiczne. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego jest dokumentem strategicznym i nie stanowi przepisów prawa miejscowego. W dokumencie wyznaczono cele, kierunki i zadania, jakie powinien realizować samorząd w celu zachowania i poprawy stanu środowiska na terenie powiatu śremskiego.

Wyboru priorytetów ekologicznych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie powiatu śremskiego, uwarunkowania zewnętrzne (obowiązujące akty prawne) i wewnętrzne, a także inne wymagania w zakresie jakości środowiska.

Zgodnie z powyższym w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 wyznaczono następujące obszary, cele i kierunki interwencji:

1) Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza, monitoring środowiska

Cel: Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza

Kierunek interwencji:

- 1) Poprawa jakości powietrza
- 2) Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskoenergetycznych
- 3) Eliminacja niskiej emisji w obiektach budowlanych
- 4) Termomodernizacja budynków
- 5) Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych
- 6) Działania administracyjne w zakresie emisji gazów i pyłów

Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego

Kierunek interwencji:

- 1) Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- 2) Poprawa efektywności energetycznej i obniżenie emisji gazów cieplarnianych

2) Obszar interwencji: Gospodarka wodnościekowa, monitoring środowiska

Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunek interwencji:

- 1) Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych
- 2) Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej
- 3) Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki

- 4) Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym działania administracyjne
- 3) Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem, pola elektromagnetyczne, monitoring środowiska**
Cel: Zmniejszenie oddziaływania hałasu i promieniowania elektromagnetycznego
Kierunek interwencji:
 - 1) Ochrona przed hałasem
 - 2) Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka i środowisko
 - 3) Działania administracyjne w zakresie ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym
- 4) Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, monitoring środowiska**
Cel: Racjonalna gospodarka odpadami
Kierunek interwencji:
 - 1) Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów
 - 2) Zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne
 - 3) Likwidacja azbestu
 - 4) Działania administracyjne w zakresie gospodarowania odpadami
- 5) Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami, ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenie poważnymi awariami**
Cel: Przeciwdziałanie awariom i zagrożeniom środowiska, m.in. powodziom, suszom, wiatrom huraganowym, nawalnym deszczom, awariom instalacji przemysłowych
Kierunek interwencji:
 - 1) Ochrona przed powodzią i skutkami suszy
 - 2) Rozwój systemów ostrzegania i reagowania w sytuacji zjawisk ekstremalnych i poważnych
- 6) Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze**
Cel: Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych
Kierunek interwencji:
 - 1) Ochrona przyrody
 - 2) Promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki
 - 3) Ochrona powierzchni i spójności lasów
 - 4) Utrzymanie zielonej infrastruktury
- 7) Obszar interwencji: Zasoby geologiczne, gleby, monitoring środowiska**
Cel: Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych
Kierunek interwencji:
 - 1) Racjonalne wykorzystanie zasobów gleb
 - 2) Racjonalne wykorzystanie kopalin
 - 3) Ochrona powierzchni ziemi
 - 4) Działania administracyjne w zakresie ochrony powierzchni ziemi
- 8) Obszar interwencji: Edukacja**
Cel: Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu
Kierunek interwencji:
 - 1) Pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za otaczające środowisko i wyeliminowanie negatywnych zachowań.

W ramach w/w celów i kierunków interwencji nakreślonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 wyznaczono łącznie 66 zadań określając w harmonogramie rzeczowo-finansowym podmiot odpowiedzialny, szacunkowe koszty wraz z terminem realizacji oraz możliwe źródła finansowania.

1.3 Metodyka opracowania

W pierwszym etapie opracowania Raportu z POŚ za lata 2021-2022 dokonano oceny i analizy stanu uwarunkowań środowiskowych w ramach poszczególnych komponentów. Drugi etap opracowania Raportu z POŚ za lata 2021-2022 obejmował ocenę realizacji przyjętych zadań i działań w ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczonych z POŚ dla Powiatu Śremskiego.

Ocenę realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego odniesiono do poszczególnych, nakreślonych w Programie celów, kierunków interwencji i zadań. Przedstawiono ocenę realizacji zadań w latach 2021-2022 w rozbiciu na poszczególne lata wraz z określeniem poniesionych kosztów i jednostki realizującej. Należy jednak zaznaczyć, że wyznaczone cele i kierunki w POŚ w sposób ogólny przedstawiają zadania przyjęte do realizacji. Zadania te w większości wynikają z działań statutowych poszczególnych jednostek lub warunkowane są przepisami prawa w zakresie ustaw i rozporządzeń wykonawczych. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego obowiązujący w okresie raportowania tj. 2021-2022 formułował zarówno konkretne działania i zadania przedstawione w harmonogramach rzeczowo-finansowych, gdzie zostały wskazane szacunkowe koszty i jednostki odpowiedzialne za realizację zadania oraz grupy działań ogólnych z punktu widzenia ochrony środowiska, w związku ze zidentyfikowanymi problemami na terenie powiatu śremskiego. Zatem w harmonogramie rzeczowo-finansowym przyjęto zadania miarodajne i realne do osiągnięcia, ponieważ miały one pokrycie m.in. w Wieloletniej Prognozie Finansowej Powiatu Śremskiego oraz Uchwałach Budżetowych. W związku z powyższym niniejszy Raport weryfikuje zarówno zadania przyjęte w harmonogramie rzeczowo-finansowym, jak i zadania ogólne wyznaczone w ramach poszczególnych kierunków interwencji. Należy jednak zaznaczyć, że część zadań jest niemiarodajna i trudna do ustalenia, w związku z czym przedstawiono wszystkie zadania realizowane w latach 2021-2022 wpisujące się w poszczególne cele i kierunki programowe.

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego wyznaczono wskaźniki monitorowania stanu środowiska pozwalające na monitorowanie oceny realizacji POŚ w poszczególnych latach. W niniejszym Raporcie dokonano zestawienia wartości bazowych wskaźników przyjętych w POŚ ze stanem w latach 2021-2022.

Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych z: Starostwa Powiatowego w Śremie oraz innych jednostek, których działania były wpisane w harmonogram zadań w ramach Programu. W szczególności podstawą sporządzenia Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego były:

- sprawozdania z wykonania budżetu Powiatu Śremskiego za lata 2021 i 2022,
- raporty o stanie Powiatu za lata 2021-2022,
- dane statystyczne pochodzące z Banku Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
- raporty i wyniki monitoringu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- dane uzyskane z jednostek działających w zakresie ochrony środowiska (dane uzyskane na wniosek),
- uchwały, postanowienia, porozumienia, decyzje, pozwolenia, umowy pozyskane ze Starostwa Powiatowego w Śremie, jego jednostek organizacyjnych i innych jednostek samorządowych.

2. Ocena i analiza uwarunkowań środowiskowych na terenie powiatu śremskiego wraz z oceną realizacji zadań w poszczególnych obszarach interwencji w latach 2021-2022

2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska [1] ocena jakości powietrza dokonywana jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Roczna ocena jakości powietrza składa się z oceny poziomu substancji w powietrzu w strefach oraz klasyfikacji stref. Ocena poziomu substancji w powietrzu dokonywana jest w oparciu o rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu [7]. Oceny dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów tj. ustanowionych ze względu na ochroną zdrowia ludzi i ze względu na ochronę roślin.

Województwo Wielkopolskie zostało podzielone na trzy strefy: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz i strefa wielkopolska. Powiat Śremski w całości znajduje się w zasięgu strefy wielkopolskiej, dla której w latach 2021-2022 dokonano klasyfikacji substancji zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 1. Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej za rok 2021 i 2022 dla kryterium ochrony zdrowia

Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń												
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃
Kryterium ochrona zdrowia												
Rok 2021	A	A	A	A	C	C1 ²	A	A	A	A	C	A ¹
Rok 2022	A	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	C	A

¹ - dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

² - Dla pyłu PM2.5 – poziom dopuszczalny I faza: strefa wielkopolska uzyskała klasę A

Objaśnienia:

- klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych
- klasa C - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za lata 2021-2023, RWMS w Poznaniu, GIOŚ

Tabela 2. Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej za rok 2021-2022 dla kryterium ochrony roślin

Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń			
	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
Kryterium ochrona roślin			
Rok 2021	A	A	A
Rok 2022	A	A	A

¹ - dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa wielkopolska uzyskała klasę D2

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za lata 2020-2022, RWMS w Poznaniu GIOŚ

Objaśnienia:

- klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych

W ramach całej strefy na przestrzeni lat 2021-2022 odnotowano przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego PM 2,5 (klasa C1, rok 2021), pyłu zawieszonego PM10 (klasa C, rok 2021) i benzo(a)pirenu (klasa C, rok 2022). Należy jednak zaznaczyć, że do przekroczeń w/w substancji dochodziło w specyficznych podobszarach strefy wielkopolskiej, w związku z czym w granicach powiatu śremskiego przekroczenie norm dopuszczalnych odnotowano jedynie w kilku podobszarach tj.:

- dla PM10 – w żadnej z gmin powiatu śremskiego
- dla PM2,5 – w żadnej z gmin powiatu śremskiego
- dla B(a)pirenu – w gminie Śrem, Książ Wlkp. i Brodnica (rok 2021 i 2022).

Należy zwrócić uwagę, że stężenia benzo(a)pirenu ulegają rytmicznym zmianom w ciągu roku z uwagi na zwiększoną emisję w sezonie grzewczym, dlatego przekroczenia wynikają głównie z poziomów notowanych w okresie zimowym. Dla kryterium ochrony roślin przekroczenia poziomu celu długoterminowego odnotowano jedynie dla ozonu (klasa **D2**). Pozostałe poziomy zanieczyszczeń tj.: dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu kształtowały się na poziomie klasy A.

W przypadku całego powiatu śremskiego największą rolę w emisji gazów i pyłów do powietrza ze źródeł punktowych odgrywa zarówno tzw. niska emisja, jak i emisja z zakładów przemysłowych. Poniżej w tabeli zestawiono rodzaje zanieczyszczeń i ich poziomy emitowane do atmosfery na terenie powiatu śremskiego.

Tabela 3. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu śremskiego w latach 2018-2022

Rodzaj zanieczyszczeń	Poziom emisji zanieczyszczeń [t/rok]				
	2018	2019	2020	2021	2022
Zanieczyszczenia gazowe					
Ogółem	30 869	28 655	26 679	22 159	34 048
Dwutlenek siarki	91	85	78	128	171
Tlenki azotu	53	48	44	47	50
Tlenek węgla	129	120	108	81	121
Dwutlenek węgla	30 284	28 380	26 422	21 493	33 289
Metan	240	0	0	326	338
Podtlenek azotu	0	0	0	0	4
Zanieczyszczenia pyłowe					
Ogółem	43	38	31	33	27
ze spalania paliw	25	23	18	16	12
krzemowe	1	1	0	1	1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych, 2024

Według danych GUS w 2022 r. łączna emisja gazów z zakładów zaliczanych do szczególnie uciążliwych zlokalizowanych na terenie powiatu śremskiego wyniosła 34 048 ton/rok, co stanowiło 0,4% ogólnej masy emitowanych zanieczyszczeń gazowych z terenu województwa wielkopolskiego. Z kolei wielkość emisji pyłów w powiecie śremskim osiągnęła poziom 27 ton/rok, co w odniesieniu do całkowitej masy emitowanych pyłów w województwie stanowiło 2%. Powiat Śremski charakteryzuje mało znaczącą w skali województwa emisja zarówno zanieczyszczeń gazowych jak i pyłowych. Śledząc tendencje zmian od 2018r. emisja zanieczyszczeń gazowych w powiecie śremskim wzrosła o 10,3%, natomiast zanieczyszczeń pyłowych spadła o 37,2%.

Dla obszaru Powiatu Śremskiego w latach 2021-2022 obowiązywał Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej przyjęty Uchwałą XXI/391/20 z dnia 13.07.2020r. Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. W harmonogramie realizacji działań naprawczych określono dla obszaru powiatu śremskiego następujące działania naprawcze, które należy wdrożyć/wykonać w celu poprawy jakości powietrza w zakresie stwierdzonych przekroczeń dopuszczalnych norm substancji w powietrzu:

- 1) kod działania WpZOA - ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej
- 2) kod działania WpDOT - zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej
- 3) kod działania WpIZE - inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin
- 4) kod działania WpKUA - kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych
- 5) kod działania WpTMB - termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej

- 6) kod działania WpMMU - obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich
- 7) kod działania WpEEK – edukacja ekologiczna
- 8) kod działania WpPZP – zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego

Wdrażanie założeń i działań określonych w POP podlega rocznemu raportowaniu w postaci Sprawozdań z realizacji POP, które są przygotowywane na szczeblu gminnym oraz powiatowym. W ramach realizacji działań ujętych w Programie ochrony powietrza, Starosta Śremski w latach 2021-2022 sporządził i przekazał do Marszałka Województwa Wielkopolskiego sprawozdania z realizacji POP, w których przedstawiono realizację następujących działań w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza:

ROK 2021:

- 1) w zakresie kierunku działania WpZOA „ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej” – w skład majątku Powiatu Śremskiego wchodzi obiekty należące do 16 jego jednostek organizacyjnych. W 14 z nich nie jest wymagana wymiana ogrzewania; w 2 z nich jest wymagana wymiana pieców węglowych tj. w Domu Pomocy Społecznej w Śremie i Przychodni Zdrowia w Mchach,
- 2) w zakresie kierunku działania WpTMB „termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej” - w skład majątku Powiatu wchodzi obiekty należące do 16 jego jednostek organizacyjnych. W 13 z nich nie jest wymagana termomodernizacja; trzy z nich tj. Dom Pomocy Społecznej w Śremie, Dom Pomocy Społecznej w Psarskim, Przychodnia Zdrowia w Mchach zadeklarowały potrzebę termomodernizacji,
- 3) w zakresie kierunku działania WpMMU „obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich” – Powiatowy Zarząd Dróg w Śremie podpisał umowę z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej (PGK) w Śremie w zakresie utrzymania dróg powiatowych; PGK w ramach tych umów utrzymuje drogi w mieście Śrem, Dolsk, Książ Wlkp.. m.in. w zakresie zamiatania mechanicznego z jednoczesnym spryskiwaniem wodą powierzchni zamiatanej,
- 4) w zakresie kierunku działania WpEEK „edukacja ekologiczna” – przekazano do sześciu szkół ponadpodstawowych podlegających pod Powiat Śremski poradniki antysmogowe udostępnione przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

ROK 2022:

- 1) w zakresie kierunku działania WpZOA „ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej” – Powiat Śremski oraz jego jednostki organizacyjne nie przeprowadziły żadnych działań w tym zakresie,
- 2) w zakresie kierunku działania WpTMB „termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej” – wykonane zostały prace remontowe na części budynku należącego do Domu Pomocy Społecznej w Psarskim - Sala rehabilitacyjna Ojca Pio, wchodzącym w skład majątku Powiatu Śremskiego obejmujące remont dachu, w tym jego ocieplenie,
- 3) w zakresie kierunku działania WpMMU „obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich” – Powiatowy Zarząd Dróg w Śremie podpisał umowę z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej (PGK) w Śremie w zakresie utrzymania dróg powiatowych. PGK w ramach tych umów utrzymuje drogi w mieście Śrem, Dolsk, Książ Wlkp.. m.in.

w zakresie w zakresie zmiatania mechanicznego z jednoczesnym spryskiwaniem wodą powierzchni zmiatanej,

- 4) w zakresie kierunku działania WpEEK „edukacja ekologiczna” – przekazano do sześciu szkół ponadpodstawowych podlegających pod Powiat Śremski poradniki antysmogowe i broszurę dot. wpływu zanieczyszczenia powietrza na zdrowie wraz z plakatami o tej tematyce.

W latach 2021-2022 na terenie powiatu śremskiego, jak i całego województwa wielkopolskiego obowiązywała uchwała antysmogowa przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXXIX/941/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego (bez Miasta Poznania i Miasta Kalisza), ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwała zakłada zakaz stosowania najgorszej jakości paliw stałych np. bardzo drobnego miazgu lub węgla brunatnego czy flotokonzentratu. Ponadto, wprowadza ograniczenia dla kotłów oraz tzw. miejscowych ogrzewaczy np. kominków i pieców.

W dniu 29 listopada 2021 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XXXVI/700/21 z dnia 29 listopada 2021r. przyjął zmianę uchwały w sprawie wprowadzenia ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Obowiązująca Uchwała Antysmogowa dla województwa wielkopolskiego obejmująca zapisami teren powiatu kaliskiego wprowadza następujące ograniczenia i zakazy, które dotyczą:

- 1) instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2021 r. poz. 133, 1093 i 1642), takich jak kocioł, kominek lub piec, jeżeli:
 - a) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania lub
 - b) wydzielają ciepło poprzez:
 - bezpośrednie przenoszenie ciepła lub,
 - pośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z przenoszeniem ciepła do cieczy lub,
 - pośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z systemem dystrybucji gorącego powietrza;

Tym samym w instalacjach, o których mowa powyżej zakazuje się stosowania:

- 1) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem;
- 2) mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
- 3) paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 %;
- 4) węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla, nie spełniających któregokolwiek z poniższych parametrów jakościowych:
 - a) wartość opałowa co najmniej 23 MJ/kg,
 - b) zawartość popiołu nie więcej niż 10%,
 - c) zawartość siarki nie więcej niż 0,8 %;
 - d) biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20%.

W związku z ustaleniami określonymi w Uchwale Antysmogowej:

- Od 1 maja 2018 nie można w nowych budynkach montować ogrzewania niezgodnego z uchwałą.
- Do 1 stycznia 2024 mieszkańcy województwa wielkopolskiego musieli pozbyć się kotłów niespełniających wymogów emisyjnych i sprawności żadnej z klas normy PN-EN 303-5:2012.
- Do 1 stycznia 2026 będą mogły być użytkowane piece i kominki niespełniające docelowych wymogów uchwały, po tym terminie albo należy je wymienić, albo doposażyć w instalację filtrującą spaliny do poziomu wymaganego przez Ekoprojekt, chyba że urządzenie osiąga sprawność min. 80%.

Od 1 stycznia 2028 nie będzie już można użytkować kotłów i pieców spełniających wymogi emisyjne klas 3. i 4. w/w normy.

Starosta Śremski oraz Marszałek Województwa Wielkopolskiego na bieżąco zgodnie z wymaganiami ustawowymi wydają decyzje w zakresie udzielenia pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. W latach 2021-2022 Starosta Śremski prowadził 3 postępowania administracyjne, które zakończyły się wydaniem pozwolenia na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza (zostały wydane dwa nowe pozwolenia i jedna zmiana pozwolenia), natomiast Marszałek Województwa Wielkopolskiego prowadził 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem 1 pozwolenia.

Organ ochrony środowiska (w tym Starosta Śremski) może ustalić, w drodze decyzji, wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, o ile jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska.

W roku 2021 Starosta Śremski nie wydał żadnej decyzji na podstawie art. 154 ustawy POŚ. W roku 2022 Starosta Śremski wydał jedną decyzję na podstawie art. 154 Ustawy POŚ dla zakładu INTER-AGRI Sp. z o.o., Zawory 21, 63-130 Książ Wlkp. - nr decyzji OS.6224.1.2022 z dnia 15 lutego 2022r. Decyzja została wydana dla instalacji obejmującej średnie źródła spalania paliw (MCP) o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, która jest eksploatowana na terenie biogazowni rolniczej w obrębie geodezyjnym Konarzyce. W decyzji określono miejsca wprowadzania pyłów i gazów do powietrza oraz ich charakterystyka, wielkość dopuszczalnej emisji w warunkach normalnego funkcjonowania instalacji, nie większa niż wynikająca z prawidłowej eksploatacji instalacji, usytuowanie stanowisk do pomiaru wielkości emisji w zakresie gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza.

W latach 2021-2022 Starosta Śremski w ramach realizacji zadań bieżących określał warunki korzystania ze środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza w ramach postępowań administracyjnych dotyczących:

- 1) instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego – 3 postępowania,
- 2) pozwolenia na emisję gazów i pyłów - 3 pozwolenia,
- 3) decyzji eksploatacyjnych instalacji z której emisja nie wymaga pozwolenia (instalacje energ. spalania paliw dla źródła pow. 1 MW) – 1 instalacja,
- 4) zgłoszenia instalacji, które nie wymagają pozwolenia na emisję gazów i pyłów – 11 instalacji,
- 5) przyjmowania wyników pomiarów emisji gazów i pyłów – 6 dokumentacji.

Zgodnie z otrzymaną informacją Marszałek Województwa Wielkopolskiego w latach 2021-2022 nie wydawał żadnych pozwoleń i decyzji na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, w tym również zmian istniejących decyzji dla zakładów zlokalizowanych na terenie powiatu śremskiego.

Starosta Śremski zgodnie z art. 83b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024r., poz. 1251 t.j.) sprawuje nadzór nad stacjami kontroli pojazdów. W latach 2021-2022 Starosta Śremski na terenie powiatu przeprowadził łącznie 18 kontroli (po 9 kontroli każdego roku) w zakresie zgodności z wymaganiami, prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów oraz prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji na poszczególnych stacjach kontroli pojazdów.

Poniżej w tabeli przedstawiono wykaz zrealizowanych zadań i działań w ramach obszaru interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza” w latach 2021-2022.

Tabela 4. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
1.	Wykonanie izolacji murów piwnicznych w budynku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie	2022	15 375,00 (Powiat Śremski)
2.	Wymiana oświetlenia na energooszczędne w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (wymiana 19 lamp)	2022	3 386,00 (Powiat Śremski)
3.	Wymiana oświetlenia na energooszczędne w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Śremie	2022	14 993,70 (Powiat Śremski)

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
4.	Ocieplenie stropodachu w Domu Pomocy Społecznej w Psarskim	2022	18 360,00 (Powiat Śremski)

2.2 Zagrożenie hałasem

Sieć drogową na terenie powiatu śremskiego tworzą:

- drogi wojewódzkie o długości całkowitej 85,867 km, w tym:
 - nr 310 Głuchowo - Czempień - Śrem (15,176 km),
 - nr 432 Leszno - Śrem - Grzymysławice (21,214 km),
 - nr 434 Kleszczewo - Śrem - Sarnowa (25,982 km),
 - nr 436 Pysząca - Książ Wielkopolski - Nowe Miasto nad Wartą (18,022 km),
 - nr 437 Dolsk - Koszkowo (5,473 km),
- drogi powiatowe o długości całkowitej 314,225 km (PZD w Śremie, stan na 2024r.),
- drogi gminne o długości całkowitej 405,3 km (GUS BDL, stan na 2022 r.),
- drogi wewnętrzne.

Przez teren powiatu śremskiego przebiega nieczynna dla ruchu pasażerskiego niezelektryfikowana linia kolejowa nr 369 relacji Mieszków - Śrem - Czempień. W latach 2021-2022 jak i obecnie linia nie jest eksploatowana.

Zgodnie z art. 117 *Ustawy Prawo ochrony środowiska [1]* oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska. W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu śremskiego w latach 2021-2022 GIOŚ nie wyznaczył punktów monitoringu hałasu komunikacyjnego.

Na potrzeby oceny stanu akustycznego środowiska sporządza się Strategiczne mapy hałasu (dawniej mapy akustyczne) zgodnie z art. 118 *ustawy Prawo ochrony środowiska [1]*. Strategiczne mapy hałasu są sporządzane przez zarządzających głównymi drogami, głównymi liniami kolejowymi lub głównymi lotniskami oraz przez prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, w oparciu o dane dotyczące poprzedniego roku kalendarzowego oraz są niezwłocznie zamieszczane na ich stronach internetowych. Mapy sporządza się co 5 lat, w terminie do 30 czerwca.

W latach 2021-2022 miała miejsce IV edycja opracowania strategicznych map hałasu dla miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, głównych dróg, głównych linii kolejowych oraz głównych lotnisk.

Dla dróg powiatowych przebiegających przez teren powiatu śremskiego nie opracowano do tej pory map akustycznych, ani strategicznych map hałasu z uwagi na to, że w odniesieniu do obowiązujących przepisów nie było takiego wymogu.

Dla dróg wojewódzkich na terenie powiatu śremskiego opracowaniem map akustycznych w ramach ostatniej IV edycji mapowania (lata 2021-2022) objęto następujące odcinki: DW 434, DW 432 i DW 310. Poniżej w tabelach przedstawiono wyniki analiz akustycznych dla w/w odcinków dróg w obrębie powiatu śremskiego.

Tabela 5. Tereny zagrożone ponadnormatywnym hałasem na terenie powiatu śremskiego na podstawie strategicznych map hałasu 2022 dla dróg wojewódzkich DW 434, DW 432 i DW 310

Lp	Rodzaj zagrożenia	Przedziały przekroczeń [dB]			
		1-5	5,1-10	10,1-15	powyżej 15
1.	Powierzchnia obszarów, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem LDWN [km ²]	0,0491	0,0109	0,0001	-

2.	Powierzchnia obszarów, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem LN [km ²]	0,0583	0,0127	-	-
3.	Liczba lokali mieszkalnych narażonych na ponadnormatywny hałas dla wskaźnika LDWN [szt.]	0	0	0	0
4.	Liczba obiektów związanych z pobytem dzieci i młodzieży narażonych na ponadnormatywny hałas dla wskaźnika LDWN [szt.]	0	0	0	0

Źródło: Strategiczna mapa hałasu dla dróg wojewódzkich województwa wielkopolskiego, czerwiec 2022

Tabela 6. Zagrożenie hałasem komunikacyjnym od dróg wojewódzkich DW 434, W 4332 i DW 310 na terenie powiatu śremskiego

Lp	Rodzaj zagrożenia	Przedział [dB]				
		55-59,9	60-64,9	65-69,9	70-74,9	75-79,9
1.	Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas dla wskaźnika LDWN [szt.]	200	200	100	0	0
2.	Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas dla wskaźnika LN [szt.]	200	100	0	0	0
3.	Liczba osób zamieszkujących lokale mieszkalne narażone na hałas dla wskaźnika LDWN [szt.]	600	500	200	0	0
4.	Liczba osób zamieszkujących lokale mieszkalne narażone na hałas dla wskaźnika LN [szt.]	500	300	100	0	0
5.	Powierzchnia obszarów zagrożonych hałasem dla wskaźnika LDWN [km ²]	3,0985	1,6935	0,9532	0,5557	0,1786
6.	Powierzchnia obszarów zagrożonych hałasem dla wskaźnika LN [km ²]	2,2670	1,2283	0,6787	0,4020	0,0074

Źródło: Strategiczna mapa hałasu dla dróg wojewódzkich województwa wielkopolskiego, czerwiec 2022

Poniżej w tabeli przedstawiono wykaz zrealizowanych zadań i działań w ramach obszaru interwencji „Zagrożenie hałasem” w latach 2021-2022.

Tabela 7. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie zagrożenia hałasem w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
1.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 2463P w m. Brodnica	2021	114 064,19 (Powiat Śremski)
2.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4091P w m. Brzeźnica	2021	234 745,75 (Powiat Śremski)
3.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4080P w m. Brzóstownia	2021	154 691,38 (Powiat Śremski)
4.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4087P na odcinku Brzóstownia - Mchy	2021	1 080 000,06 (Powiat Śremski)
5.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 3897P w m. Błociszewo	2021	156 442,75 (Powiat Śremski)
6.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 3745P w m. Chwałkowo Kościelne	2021	139 603,55 (Powiat Śremski)
7.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4068P w m. Dalewo	2021	158 440,86 (Powiat Śremski)
8.	Wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4153P ul. Zamenhofs w Śremie	2021	20 000,00 (Powiat Śremski)
9.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 2480P w m. Kaleje	2021	522 836,49 (Powiat Śremski)
10.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 2480P na odc. DW 432 - Dąbrowa	2021	891 733,60 (Powiat Śremski)
11.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4072P w m. Dąbrowa	2021	244 000,01 (Powiat Śremski)
12.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4061P w m. Esterpole	2021	157 363,16 (Powiat Śremski)

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
13.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4066P w m. Gaj	2021	152 705,78 (Powiat Śremski)
14.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4076P w m. Gogolewo	2021	156 093,64 (Powiat Śremski)
15.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4070P na odc. Jarosławki - Konarskie	2021	1 384 000,01 (Powiat Śremski)
16.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4062P na odc. Jaszkowo - Góra - Psarskie	2021	1 582 999,99 (Powiat Śremski)
17.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4062P w m. Jaszkowo	2021	157 395,94 (Powiat Śremski)
18.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4073P w m. Kadzewo i w m. Lubiatowo	2021	158 361,31 (Powiat Śremski)
19.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4073P na odc. Kadzewo - Dolsk	2021	885 513,84 (Powiat Śremski)
20.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4082P na odc. Lipówka - Podlesie	2021	154 236,83 (Powiat Śremski)
21.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4064P w m. Manieczki ul. Borecka	2021	99 678,77 (Powiat Śremski)
22.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4078P na odcinku DW 434 - Masłowo	2021	1 296 471,39 (Powiat Śremski)
23.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4070P na odcinku Międzychód - DW 434	2021	619 320,20 (Powiat Śremski)
24.	Przebudowa nawierzchni parkingu w ciągu drogi powiatowej nr 4156P w m. Śrem, ul. Roweckiego	2021	157 513,00 (Powiat Śremski)
25.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4085P na odc. Pokrzywnica - Księginki	2021	152 453,09 (Powiat Śremski)
26.	Przebudowa nawierzchni dróg powiatowych poprzez podwójne powierzchniowe utrwalenie emulsją i grysami	2021	1 991 000,03 (Powiat Śremski)
27.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4078P w m. Rusocin	2021	156 411,61 (Powiat Śremski)
28.	Poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez montaż sygnalizacji ostrzegawczej przy przejściach na terenie Powiatu Śremskiego	2021	0,00 (Powiat Śremski)
29.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4069P w m. Wyrzeka, ul. Szkolna	2021	645 797,13 (Powiat Śremski)
30.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4069P na odc. Wyrzeka - Marszewo	2021	154 617,83 (Powiat Śremski)
31.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4153P ul. Zamenhofa w Śremie	2021	182 417,35 (Powiat Śremski)
32.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4152P w m. Śrem ul. 1-go Maja	2021	153 514,05 (Powiat Śremski)
33.	Remont chodnika na dł. 0,74 km przy DW 310 m. Manieczki	2021	240 000,00 (WZDW Poznań)
34.	Remont chodnika na dł. 3,1 km przy DW 436 m. Chrzastowo	2021	4 000 000,00 (WZDW Poznań)
35.	Remont chodnika na dł. 1,4 km przy DW 436 m. Radoszkowo	2021	1 800 000,00 (WZDW Poznań)
36.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4064P w m. Boreczek	2022	77 640,99 (Powiat Śremski)
37.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 2463P w m. Brodnica	2022	154 762,72 (Powiat Śremski)
38.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4087P w m. Brzóstownia	2022	157 115,88 (Powiat Śremski)
39.	Przebudowa nawierzchni dróg powiatowych nr 4074P i 4091P	2022	3 667 000,00 (Powiat Śremski)
40.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 3897P na odcinku Błociszewo – Śrem	2022	3 288 772,36 (Powiat Śremski)
41.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4077P w m. Chrzastowo	2022	158 728,94 (Powiat Śremski)
42.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4068P w m. Dalewo	2022	158 411,05

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
			(Powiat Śremski)
43.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4061P w m. Esterpole	2022	157 634,77 (Powiat Śremski)
44.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4076P na odc. Gogolewo - Świączyń	2022	158 920,92 (Powiat Śremski)
45.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4062P w m. Góra	2022	158 056,23 (Powiat Śremski)
46.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4062P	2022	942 000,00 (Powiat Śremski)
47.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4079P w m. Książ Wlkp. ul. Wiosny Ludów	2022	158 824,37 (Powiat Śremski)
48.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4091P na odc. Lipówka - Brzeźnica	2022	157 643,57 (Powiat Śremski)
49.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4082P na odc. Lipówka - Podlesie	2022	154 737,08 (Powiat Śremski)
50.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4073P w m. Mełpin	2022	158 298,72 (Powiat Śremski)
51.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4070P na odc. Pinka - DW 434	2022	158 639,00 (Powiat Śremski)
52.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4085P na odc. Pokrzywnica - Księginki	2022	155 791,19 (Powiat Śremski)
53.	Przebudowa nawierzchni dróg powiatowych poprzez podwójne powierzchniowe utwalenie emulsją i grysami	2022	2 914 931,55 (Powiat Śremski)
54.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4078P w m. Rusocin	2022	156 992,22 (Powiat Śremski)
55.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4077P na odcinku Sroczewo - Łęzek - Chrzastowo - DW436	2022	3 974 000,00 (Powiat Śremski)
56.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4063P w m. Szoldry	2022	58 700,52 (Powiat Śremski)
57.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4069P na odc. Wyrzeka - Błociszewo	2022	154 184,81 (Powiat Śremski)
58.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4080P w m. Włociejewki	2022	156 221,54 (Powiat Śremski)
59.	Przebudowa ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4095P w m. Zakrzewice	2022	158 953,52 (Powiat Śremski)
60.	Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 4086P w m. Chwałkowo Kościelne	2022	158 375,94 (Powiat Śremski)
61.	Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 4084P na odc. Mchy - Charłub	2022	120 347,14 (Powiat Śremski)
62.	Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 4081P w m. Zakrzewice	2022	150 433,92 (Powiat Śremski)
63.	Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 2467P na odc. Pecna - Grzybno	2022	144 792,65 (Powiat Śremski)
64.	Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 3922P na odc. Od granicy powiatu do m. Dolsk	2022	155 002,14 (Powiat Śremski)
65.	Remont chodnika i pobocza w ciągu drogi powiatowej nr 2480P	2022	97 673,41 (Powiat Śremski)
66.	Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 4066P w m. Krzyżanowo	2022	85 558,43 (Powiat Śremski)
67.	Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 4063P na odc. Grzybno - Szoldry	2022	77 669,92 (Powiat Śremski)
68.	Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 4065P w m. Brodnica	2022	57 553,91 (Powiat Śremski)
69.	Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 4089P w m. Włociejewice	2022	78 218,16 (Powiat Śremski)
70.	Remont ciągu pieszego drogi powiatowej nr 4076P w m. Zaborowo	2022	121 320,07 (Powiat Śremski)
71.	Remont chodników na terenie m. Śrem	2022	92 852,70 (Powiat Śremski)

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
72.	Remont pobocza w zakresie pasa drogowego drogi powiatowej nr 4072P na odcinku Mechlin - Śrem	2022	149 655,82 (Powiat Śremski)
73.	Remont chodnika przy drodze powiatowej nr 4069P w m. Krzyżanowo	2022	85 766,67 (Powiat Śremski)
74.	Remont chodnika na dł. 0,52 km przy DW 432 m. Śrem, ul. Gostyńska	2022	2 300 000,00 (WZDW Poznań)

2.3 Pola elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania jest każde urządzenie (każda instalacja), w którym następuje przepływ prądu np. sieci energetyczne w tym linie wysokiego napięcia, stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe i telefony telefonii komórkowej, radiotelefony, CB-radio, urządzenia radiowo-nawigacyjne, urządzenia elektryczne wykorzystywane w domu itp. Znaczące oddziaływanie na środowisko pól elektromagnetycznych występuje: w paśmie 50 Hz od sieci i urządzeń energetycznych oraz w paśmie od 300 MHz do 40000 MHz od urządzeń radiokomunikacyjnych, radiolokacyjnych i radionawigacyjnych. Największy udział mają stacje bazowe telefonii komórkowej ze swoimi antenami sektorowymi i antenami radiolinii (antena sektorowa służy do komunikacji z telefonem komórkowym, natomiast antena radiolinii służy do komunikacji między stacjami bazowymi).

Na terenie powiatu śremskiego najpoważniejszym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, zespoły sieci i urządzeń elektrycznych w gospodarstwie domowym (np. kuchenki mikrofalowe) urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne. Przez obszar powiatu śremskiego przebiegają linie energetyczne:

- napowietrzna wysokiego napięcia 400 kV, relacji Ostrów Wielkopolski - Poznań Plewiska;
- napowietrzna wysokiego napięcia 110 kV, relacji Środa Wielkopolska - Śrem i Leszno - Śrem;
- napowietrzne i kablowe średniego i niskiego napięcia.

Z informacji udostępnianych przez Urząd Komunikacji Elektronicznej wynika, że na terenie powiatu śremskiego w latach 2021-2022 zlokalizowanych było i jest 27 nadajników telefonii komórkowej:

- 6 na terenie gminy Brodnica,
- 4 na terenie gminy Dolsk,
- 5 na terenie gminy Książ Wielkopolski,
- 12 na terenie gminy Śrem.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku [8], wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z powyższym rozporządzeniem. Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego.

Na terenie powiatu śremskiego GIOŚ w latach 2021-2022 wyznaczył 4 punktu pomiarowe pól elektromagnetycznych w m. Śrem (2 punkty przy ul. Makuszyńskiego 2A i Dezyderego Chłapowskiego 12), w m. Książ Wlkp. (1 punkt przy ul. Dworcowej] i w m. Dolsk (1 punkt przy ul. Gostyńskie Przedmieście 35a). W analizowanych punktach nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych wartości promieniowania elektromagnetycznego. Biorąc pod uwagę obszar całego województwa wielkopolskiego w latach 2021-2022 również nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Średnia arytmetyczna z wszystkich wyników pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w 2021 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 0,71 V/m, natomiast w 2022r. wyniosła 0,81 V/m.

Punkty pomiarowe PEM, wyniki pomiarów wraz z charakterystyką i parametrami instalacji publikowane są na specjalnej stronie internetowej pod adresem: <https://si2pem.gov.pl/>.

Starosta Śremski na bieżąco zgodnie z wymogami ustawowymi prowadzi rejestr zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne. W 2021r. Starosta Śremski nie przyjął żadnego nowego zgłoszenia w tym zakresie. Przyjęto jedynie 8 informacji o nieistotnej zmianie danych w zakresie wielkości i rodzaju emisji instalacji. W 2022r. Starosta Śremski przyjął 2 nowe zgłoszenia instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne. Przyjęto również 9 informacji o nieistotnej zmianie danych.

2.4 Gospodarowanie wodami

Wody podziemne

Na terenie powiatu śremskiego występują dwa poziomy wodonośne: czwartorzędowy i mioceński (neogen). W piętrze czwartorzędowym występują dwa poziomy wodonośne: gruntowy o znaczeniu podstawowym i wgłębny mający znaczenie uboczne. Nieizolowany od powierzchni poziom czwartorzędowy występuje wyłącznie w północnej części powiatu. Poziom mioceński występuje w całym regionie pod dobrze izolującą warstwą łąw. Na terenie powiatu nie zidentyfikowano występowania okien hydraulicznych pomiędzy poziomem czwartorzędowym i mioceńskim, co oznacza, że są one względem siebie dobrze izolowane.

Czwartorzędowy poziom wodonośny na terenie powiatu związany jest z występowaniem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa-Berlin, którego lokalizacja, jak sugeruje nazwa, pokrywa się z przebiegiem Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej (rysunek 18). Zasoby dyspozycyjne Zbiornika oszacowano na 456 tys. m³ na dobę. Średnia głębokość ujęć wody kształtuje się w zakresie 25-30 m. Drugim zbiornikiem wód podziemnych zlokalizowanym na terenie powiatu śremskiego w jego południowej, granicznej części jest GZWP nr 308 Zbiornik międzymorenowy rzeki Kani. Odznacza się znacznie mniejszymi zasobami dyspozycyjnymi wynoszącymi 14 tys. m³ na dobę. Średnia głębokość ujęć wody wynosi 35 m.

Obszar powiatu śremskiego położony jest w granicach 3 jednolitych części wód podziemnych (zgodnie z podziałem na lata 2021-2027, PIG). Poniżej przedstawiono zasięg występowania JCWPd względem Powiatu Śremskiego oraz charakterystykę stanu JCWPd, ocenę stanu wraz z celami środowiskowymi zgodnie ze zaktualizowanym *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (IIaPGW)*.

Tabela 8. Charakterystyka i ocena stanu JCWPd na obszarze powiatu śremskiego

L. p.	Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)**		Lokalizacja			Ocena stanu z IIaPGW*		Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wyznaczony cel środowiskowy oraz termin osiągnięcia	Derogacje
	Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW	ilość.	chem.			
1.	PLGW600060	60	Warty	Odra	Poznań	dobry	dobry	zagrożona ilościowo i chemicznie	utrzymanie dobrego stanu ilościowego i dobrego stanu chemicznego	brak
2.	PLGW600061	61	Warty	Odra	Poznań	dobry	dobry	niezagrożona		brak
3.	PLGW600070	70	Warty	Odra	Poznań	dobry	dobry	niezagrożona		brak

* Ocena stanu (2019) wg Rozporządzenia MG MiŻŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)

** według nowego podziału na 172 JCWPd

Źródło: Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (IIaPGW)

W latach 2021-2022 prowadzono monitoring diagnostyczny jakości wód podziemnych w obrębie ww. JCWPd. W tabeli poniżej przedstawiono wyniki monitoringu diagnostycznego za rok 2022 dla poszczególnych JCWPd obejmujących swym zasięgiem teren powiatu śremskiego.

Tabela 9. Wyniki oceny jakości wód podziemnych monitoringu diagnostycznego na terenie poszczególnych JCWPd w punktach zlokalizowanych w granicach administracyjnych powiatu śremskiego

L. p.	Nr JCWPd	Gmina	Miejscowość	Stratygrafia	Typ ośrodka	Użytkowanie terenu	Klasa jakości końcowa
1.	60	Śrem	Orkowo	Czwartorzęd	porowy	Grunty orne	III
2.	61	Śrem	Śrem	Czwartorzęd	porowy	Roślinność drzewiasta i krzewiasta	IV
3.	61	Śrem	Dąbrowa	Czwartorzęd	porowy	Grunty orne	II
4.	61	Książ Wielkopolski	Książ Wielkopolski	Czwartorzęd	porowy	Grunty orne	III
5.	70	Książ Wielkopolski	Mchy	Czwartorzęd	porowy	Zabudowa wiejska	II

Źródło: Monitoring jakości wód podziemnych – monitoring diagnostyczny za rok 2023, GIOŚ PIG-PIB

Niekorzystny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne ma intensywna gospodarka rolna. Przeprowadzone badania wykazały, że rolnictwo dostarcza zbyt dużo nawozów naturalnych, więcej aniżeli potrzebują tego rośliny, wskutek czego znaczna ich część przedostaje się do wód, pogarszając ich jakość i wywołując eutrofizację, tym samym uniemożliwiając m.in. rekreacyjne wykorzystanie jezior i dyskwalifikując wody do ich poboru w celu zaopatrzenia ludności w wodę zdatną do spożycia. Zanieczyszczenie wód związkami azotu stanowi również zagrożenie dla ekosystemów wodnych i od wód zależnych. Intensywna produkcja rolna i stosowanie nawozów w dawkach przekraczających potrzeby nawozowe roślin, powoduje przedostawanie się zawartych w nich składników (w szczególności azotu) do wód powierzchniowych i podziemnych, wpływając na ich jakość. Pomimo, że zużycie nawozów sztucznych jak i naturalnych zmniejszyło się w ostatnich latach, to jednak rolnictwo i hodowla nadal generują źródła zanieczyszczeń. Często zdarza się, że pola uprawne przylegają bezpośrednio do brzegów rzek i jezior. Brak bariery ochronnej w postaci pasów zieleni i zadrzewień sprzyja przenikaniem zanieczyszczeń rolniczych do wód.

Na terenie prawie całego powiatu śremskiego występują OSN (obszary szczególnie narażone, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód powierzchniowych należy ograniczyć). Obszary OSN zostały wyznaczone rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017r. (Dz. U. z 2017r, poz. 1638).

Wody powierzchniowe

Głównym systemem rzeczny na terenie powiatu śremskiego jest rzeka Warta wraz z dopływami, w tym Kanał Mosiński (Kanał Obry) odprowadzający do niej wody górnej Obry i Mogielnicy (przez Kanał Prut). System hydrograficzny w Polsce podzielony jest na jednostki zwane jednolitymi częściami wód powierzchniowych. W 2022r. zaczął obowiązywać nowy podział na lata 2022-2027, wedle którego poniżej zaprezentowano charakterystykę i aktualną ocenę stanu JCWPrz wraz z celami środowiskowymi zgodnie ze zaktualizowanym *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (IIaPGW, 2023)*. Obszar powiatu śremskiego położony jest w granicach 8 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (JCWPrz) i 2 jednolitych częściach wód powierzchniowych jeziornych (JCWPj). Większość wód powierzchniowych odznacza się złym stanem.

Tabela 10. Charakterystyka i ocena stanu JCWPrz na obszarze powiatu śremskiego na podstawie IIaPGW dla dorzecza Odry (2023r.) oraz badań monitoringowych GIOŚ za lata 2021-2022

L. P.	Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Status JCWP	Ocena stanu z IIaPGW*	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych*	Aktualna ocena stanu na podstawie oceny GIOŚ za lata 2016-2021			Wyznaczony cel środowiskowy po uwzględnieniu aktualnego stanu /termin osiągnięcia celu
	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP				Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena ogólna	
RZECZNE									
1.	RW6000181857489	Głuszynka	naturalna	zły	zagrożona	umiarkowany	dobry	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego z uwzględnieniem odstępstw określonych dla każdej z JCWP w IIaPGW/ 2027r.
2.	RW600015185639	Kanał Mosiński do Kani	SZCW	zły	zagrożona	umiarkowany	b.o.	zły	
3.	RW600016185675	Kanał Mosiński od Kani do Obrzańskiego Kanału Południowego	SZCW	zły	zagrożona	umiarkowany	PSD	zły	
4.	RW60001818567299	Racocki Rów	naturalna	zły	zagrożona	slaby	dobry	zły	
5.	RW6000091856329	Pogona	naturalna	zły	zagrożona	umiarkowany	b.o.	zły	
6.	RW600012185551	Warta od Lutyni do Młyniska	SZCW	zły	zagrożona	slaby	PSD	zły	
7.	RW60001018534	Kanał Roguski	naturalna	zły	zagrożona	umiarkowany	b.o.	zły	
8.	RW600010185529	Kanał Książ	SZCW	zły	zagrożona	slaby	dobry	zły	
9.	RW600010185589	Kanał Szymanowo-Grzybno	SZCW	zły	zagrożona	umiarkowany	dobry	zły	
10.	RW6000101856949	Olszynka	SZCW	zły	zagrożona	zły	PSD	zły	
11.	RW60001218573	Warta od Młyniska do Kopli	SZCW	zły	niezagrożona	umiarkowany	PSD	zły	
12.	RW600010185549	Pysząca	naturalna	zły	niezagrożona	umiarkowany	b.o.	zły	
13.	RW600010185532	Kanał Graniczny	naturalna	zły	zagrożona	slaby	dobry	zły	
JEZIORNE									
14.	LW10124	Cichowo	naturalna	zły	zagrożona	umiarkowany	PSD	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego z uwzględnieniem odstępstw określonych dla każdej z JCWP w IIaPGW/ 2027r.
15.	LW10123	Dolskie Wielkie	naturalna	zły	zagrożona	zły	PSD	zły	
16.	LW10125	Móreckie	naturalna	zły	niezagrożona	zły	dobry	zły	
17.	LW10129	Zbęcz	naturalna	zły	zagrożona	zły	PSD	zły	
18.	LW10144	Raczwińskie	SZCW	zły	zagrożona	zły	dobry	zły	
19.	LW10121	Ostrowieczno	naturalna	b.o.	niezagrożona	b.o.	dobry	b.o.	
20.	LW10105	Grzymisławskie	SZCW	zły	zagrożona	zły	PSD	zły	

PPD – poniżej potencjału dobrego; PSD – poniżej stanu dobrego, b.o. – jednolita część wód nie została poddana ocenie stanu; b.m. – brak możliwości wykonania oceny, SZCW – silnie zmieniona część wód

* Ocena stanu wód powierzchniowych wskazana w IIaPGW na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu, GIOŚ

Jak wynika z oceny monitoringu wód powierzchniowych wszystkie JCWPrz na terenie powiatu śremskiego w latach 2021-2022 odznaczały się nadal złym stanem ogólnym wód, a więc cele środowiskowe wyznaczone w IIaPGW nadal zostały podtrzymane i dla wszystkich JCWPrz definiują osiągnięcie dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu/potencjału ekologicznego, chyba że przyjęte odstępstwa mówią inaczej.

Zgodnie z *ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne [4]* dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we Wstępnej Ocenie Ryzyka Powodziowego (WORP) sporządza się mapy zagrożenia powodziowego (MZP), a dla wyznaczonych obszarów zagrożenia powodziowego również mapy ryzyka powodziowego (MRP). Obecnie odbyły się dwa cykle planistyczne sporządzania powyższych map tj. lata 2010-2015 (I cykl planistyczny) oraz lata 2016-2021 (II cykl planistyczny). Dodatkowo po II cyklu planistycznym dokonano ponownego przeglądu MZP i MRP z uwagi na realizację wielu inwestycji przeciwpowodziowych oraz zgłoszone uwagi użytkowników. Podanie zaktualizowanych oraz nowych MZP i MRP do publicznej wiadomości przez ich umieszczenie na stronie na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie miało miejsce w dniu 22 października 2020r. oraz 7 września 2022r.

Według opublikowanych na Hydroportalu w 2022 r. MZP i MRP, na terenie powiatu śremskiego obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały wyznaczone dla rzek:

- 1) Warta (gmina Brodnica, Śrem, Książ Wielkopolski);
- 2) Kanał Mosiński (Książ Wielkopolski).

Wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią w opracowanych, zaktualizowanych i przyjętych MZP i MRP były częścią składową oraz dały podstawę do opracowania Planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Pierwszy *Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry* został przyjęty *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.* Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest dokumentem planistycznym, opisującym aktualny stan ochrony przeciwpowodziowej oraz zawierającym katalog działań, mających na celu redukcję ryzyka powodziowego na terenach zagrożonych. W październiku 2022r. został przyjęty nowy Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry *Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022r.* [11], w którym to planie zostały określone obszary problemowe związane z ryzykiem powodziowym oraz działania naprawcze do podjęcia w perspektywie najbliższych lat. Na terenie powiatu śremskiego obszary problemowe wskazano:

- 1) dla rzeki Warty w gminach Śrem i Książ Wielkopolski – obszar o nazwie „Warta-Pyzdry” został wytypowany na podstawie analizy hipotetycznej awarii istniejącego obwałowania przeciwpowodziowego. Zidentyfikowane wysokie wartości potencjalnych strat powodziowych w momencie wystąpienia takiej sytuacji (tj. awarii istniejących zabezpieczeń) wynikają m.in. z koncentracji majątku w postaci infrastruktury i zabudowań na terenach chronionych obwałowaniami. W ramach działań redukujących zagrożenie problemowe na wyznaczonym obszarze wskazano:
 - a) Likwidacja wyrwy na lewym brzegu rzeki Warty w km 339+100 do 340+100 w m. Szczonów;
 - b) Modernizacja lewostronnego wału p. powodziowego na Polderze Rumin, gm. Stare Miasto - Lewostronny przeciwpowodziowy wał rzeki Warty na odcinku od km 395+400 do km 396+900 na terenie wsi Rumin, gm. Stare Miasto, pow. koniński;
 - c) Modernizacja lewostronnego obwałowania rzeki Warty Modlica-Białobrzeg od km 0+000 do km 8+800 gm. Pyzdry;
 - d) Modernizacja prawostronnego obwałowania rzeki Proсны Modlica-Lisewo od km 0+000 do km 8+330 gm. Pyzdry, pow. wrzesiński, woj. wielkopolskie.

W lipcu 2021r. został przyjęty nowy Plan przeciwdziałania skutkom suszy *rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r.* [12], w którym określono działania zmierzające do ograniczenia korzystania z wód oraz zwiększenia dostępności istniejących zasobów wraz z katalogiem działań

zmierzających do przeciwdziałania skutkom suszy. Na terenie powiatu śremskiego zgodnie z zapisami Planu nie wyznaczono żadnych działań inwestycyjnych wspierających przeciwdziałanie skutkom suszy. Dla Powiatu Śremskiego określono następujące kategorie zagrożenia zjawiskiem suszy:

1. zagrożenie suszą atmosferyczną – klasa IV – obszar ekstremalnie zagrożony (cały powiat)
2. zagrożenie suszą rolniczą – klasa IV – obszar ekstremalnie zagrożony (cały powiat)
3. zagrożenie suszą hydrologiczną – klasa II – obszar umiarkowanie zagrożony (środkowa i wschodnia część powiatu), klasa III – obszar silnie zagrożony (zachodnia część powiatu)
4. zagrożenie suszą hydrogeologiczną - klasa I – obszar słabo zagrożony (cały powiat).

Poniżej w tabeli przedstawiono wykaz zrealizowanych zadań i działań w ramach obszaru interwencji „Gospodarowanie wodami” w latach 2021-2022.

Tabela 11. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie gospodarowania wodami w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
1.	Konserwacja cieków naturalnych o łącznej dł. 24,98 km: Kanał Konarskie – Łęzek; Kanał Dobczyn – Chrzastowo	2021	140 207,99 (PGW WP RZGW Poznań)
2.	Remont budowli hydrotechnicznych: Remont jazu na K. Dobczyn – Chrzastowo w km 10+030; Remont 3 jazów na K. Szymanowo-Grzybno w km 5+415, 14+144 i 22+500	2021	132 848,29 (PGW WP RZGW Poznań)
3.	Konserwacja wałów przeciwpowodziowych o łącznej dł. 37,173 km	2021	66 837,93 (PGW WP RZGW Poznań)
4.	Eksploatacja i utrzymanie urządzeń wodnych	2021	105 454,25 (PGW WP RZGW Poznań)
5.	Prace melioracyjne i utrzymaniowe prowadzone przez Gminną Spółkę Wodną Śrem (prace na rowach o dł. 23,28 km)	2021	267 054,00 (RZSW Śrem)
6.	Prace melioracyjne i utrzymaniowe prowadzone przez Gminną Spółkę Wodną Książ (prace na rowach o dł. 11,95 km)	2021	101 713,00 (RZSW Śrem)
7.	Prace melioracyjne i utrzymaniowe prowadzone przez Gminną Spółkę Wodną Dolsk (prace na rowach o dł. 10,95 km)	2021	107 417,00 (RZSW Śrem)
8.	Prace melioracyjne i utrzymaniowe prowadzone przez Gminną Spółkę Wodną Brodnica (prace na rowach o dł. 4,40km)	2021	45 532,00 (RZSW Śrem)
9.	Oczyszczanie i faszynowanie zbiornika wodnego w parku w Zespole Szkół Rolniczych w Grzybnie	2022	159 000,00 (Powiat Śremski)
10.	Konserwacja cieków naturalnych o łącznej dł. 60,226 km (Kanał Ulgi (kineta); Kanał Tesiny – Orkowo; Kanał Szymanowo-Grzybno; Kanał B; Kanał Grzymiśławski (rz. Pysząca); Kanał A	2022	346 847,16 (PGW WP RZGW Poznań)
11.	Konserwacja wałów przeciwpowodziowych o łącznej dł. 37,173 km	2022	88 794,48 (PGW WP RZGW Poznań)
12.	Eksploatacja i utrzymanie urządzeń wodnych	2022	137 187,72 (PGW WP RZGW Poznań)
13.	Prace melioracyjne i utrzymaniowe prowadzone przez Gminną Spółkę Wodną Śrem (prace na rowach o dł. 32,46 km)	2021	279 780,00 (RZSW Śrem)
14.	Prace melioracyjne i utrzymaniowe prowadzone przez Gminną Spółkę Wodną Książ (prace na rowach o dł. 13,56 km)	2021	108 484,00 (RZSW Śrem)
15.	Prace melioracyjne i utrzymaniowe prowadzone przez Gminną Spółkę Wodną Dolsk (prace na rowach o dł. 16,59 km)	2021	111 959,00 (RZSW Śrem)
16.	Prace melioracyjne i utrzymaniowe prowadzone przez Gminną Spółkę Wodną Brodnica (prace na rowach o dł. 6,25 km)	2021	45 196,00 (RZSW Śrem)

2.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Powiat Śremski posiada uregulowany i dobrze rozwinięty system zaopatrzenia w wodę. Zbiorowe zaopatrzenie ludności powiatu w wodę opiera się na wodzie pochodzącej z ujęć podziemnych z utworów paleogenu i neogenu oraz czwartorzędu. Woda do spożycia prowadzona jest za pośrednictwem 11 wodociągów. Wykaz poszczególnych wodociągów funkcjonujących na terenie powiatu w latach 2021-2022 znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 12. Wykaz wodociągów publicznych funkcjonujących na terenie powiatu śremskiego latach 2021-2022 i obsługiwanych miejscowości w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę

Lp.	Wodociąg	Obsługiwane miejscowości
1	Dąbrowa	gmina Śrem: Dąbrowa, Grodzewo, Kaleje, Luciny, Mateuszewo,
2	Dolsk	gmina Dolsk: Błażejewo, Brzeźnica, Dolsk, Gajewo, Kotowo, Księginki, Lipówka, Lubatowo, Lubiatówko, Małachowo, Mełpin, Mszczyszyn, Ostrowieczko, Ostrowieczno, Pokrzywnica, Trąbinek, gmina Książ: Ługi, Włóściejewice
3	Gaj	gmina Śrem: Błociszewo, Gaj, Krzyżanowo, Marianowo, Pucółowo, gmina Brodnica: Boreczek, Brodnica, Górka, Manieczki, Przylepki, Sulejowo wieś, Sulejowo osada, Zurawiec
4	Konarzyce	Gmina Książ: Chrzastowo, Gogolewo, Jarosławki, Kiełczyn, Kiełczynek, Konarskie, Konarzyce, Łęzek, Radoszkowo Drugie, Sroczewo, Świączyń, Zaborowo, Zakrzewice, Zawory,
5	Książ	gmina Książ: Książ, część miejscowości Radoszkowo Drugie,
6	Mchy	gmina Książ: Brzóstownia, Charłub, Chwałkowo Kościelne, Kołacin, Mchy, Międzybórz, Radoszkowo, Sebastianowo, Włóściejewki,
7	Nochowo	gmina Śrem: Bodzyniewo, Dalewo, Jeleńczewo, Kadzewo, Marszewo, Mórka, Nochowo, Nochówko, Pełczyn, Wirginowo, Wyrzeka,
8	Orkowo	gmina Śrem: Orkowo,
9	Piotrowo	gmina Brodnica: Chaławy, Grabianowo, Grzybno, Iłowiec Wielki, Kopyta, Ogieniewo, Piotrowo, Rogaczewo, Sucharzewo, Szoldry
10	Śrem	gmina Śrem: Binkowo, Borgowo, Bystrzek, Góra, Grzymysław, Kawcze, Łęg, Mechlin, Niesłabin, Olsza, Ostrowo, Psarskie, Pyszaca, Sosnowiec, Szymanowo, Śrem, Zbrudzewo, gmina Brodnica: Jaskowo, Ludwikowo,
11	Wieszczyczyn	gmina Dolsk: Drzonek, Gawrony, Masłowo, Międzychód, Nowieczek, Pinka, Rusocin, Wieszczyczyn, gmina Śrem: Dobczyn, gmina Książ: Feliksowo

Źródło: PSSE Śrem, stan na styczeń 2024r.

Wskaźnik zwodociągowania na terenie powiatu śremskiego za rok 2022 wyniósł - 99,3%. W perspektywie 2018–2022 wskaźnik długości sieci wodociągowej i ilość przyłączy do gospodarstw domowych w większości gminach zwiększył się. Najbardziej rozbudową sieć wodociągową pod względem jej długości i stosunku do ilości przyłączy oraz korzystających z wodociągu obserwuje się na terenach gmin: Śrem i Książ Wlkp.

Tabela 13. Infrastruktura wodociągowa w gminach Powiatu Śremskiego w latach 2021-2022

L. p.	Gmina	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]		Ilość przyłączy [szt.]		Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociąg. [osoba]		Woda dostarczana gosp. domowym [dam ³]		Korzystający z sieci w stosunku do ogółu ludności [%]	
		2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
1.	Brodnica	49,6	49,9	904	930	4 764	4 731	285,4	318,6	99,9	99,9
2.	Dolsk	109,4	109,4	1424	1 453	5 715	5 730	283	333,6	99,3	99,3
3.	Książ Wlkp.	145	146,3	1891	1 931	7 983	7 934	313,6	343,5	98,2	98,2
4.	Śrem	279,8	280,8	5073	5 900	42 155	42 276	1491,7	1 465,7	99,4	99,4
Powiat Śremski		583,8	586,4	9292	10214	60 617	60671	2373,5	2461,4	99,3	99,3

Źródło: Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS, 2024

Sieć kanalizacji sanitarnej

Sieć kanalizacji sanitarnej występuje we wszystkich gminach powiatu śremskiego, jednak nie wszystkie miejscowości w gminach objęte są systemem zbiorowego odprowadzania ścieków. Gospodarstwa domowe niepodłączone do zbiorczej kanalizacji sanitarnej korzystają z bezodpływowych zbiorników do gromadzenia nieczystości płynnych lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

Wg. stanu na koniec 2022r. blisko 77% mieszkańców powiatu śremskiego korzystało z sieci kanalizacyjnej. W perspektywie lat 2018 – 2022 długość sieci kanalizacyjnych i ilość przyłączy do gospodarstw domowych w poszczególnych gminach zwiększyła się, zwiększył się również wskaźnik skanalizowania gmin. Widać również wzrost liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej, co jest zjawiskiem niewątpliwie korzystnym i świadczy o ciągłym rozwoju systemów kanalizacyjnych w poszczególnych gminach Powiatu Śremskiego.

Tabela 14. Infrastruktura kanalizacyjna w gminach Powiatu Śremskiego w latach 2021-2022

Lp.	Gmina	Długość sieci kanalizacyjnej [km]		Ilość przyłączy[szt.]		Liczba mieszkańców korzystająca z sieci kanal. [osoba]		Ilość ścieków odprowadzanych oczyszczonych [dam3]		Korzystający z sieci w stosunku do ogółu ludności [%]	
		2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
1.	Brodnica	31,7	31,7	443	450	3077	3 070	91,9	104,5	64,8	64,8
2.	Dolsk	23,9	23,9	630	628	2414	2 225	76	80,7	38,6	38,6
3.	Książ Wlkp.	20,9	20,9	608	610	2704	2 666	99,8	109,7	33	33
4.	Śrem	243,4	243,8	3925	4 182	38826	39 050	1530,9	1 502,1	91,8	91,8
Powiat Śremski		319,4	320,3	5606	5 870	47021	47 011	1798,6	1 797,0	76,9	76,9

Źródło: Dane z Banku Danych Lokalnych, GUS, 2024

Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do wypełnienia wymogów Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. W celu zidentyfikowania faktycznych potrzeb w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregowania ich realizacji w taki sposób, aby wywiązać się ze zobowiązań traktatowych, utworzono Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). W 2022 r. został przyjęty VI aKPOŚK, który uwzględnia nową perspektywę finansową 2021-2027. Na terenie powiatu Śremskiego w latach 2021-2022 funkcjonowały **3 obszary aglomeracji tj. „Śrem”** (RLM 46 446 – obejmuje miejscowości Śrem, Binkowo, Błociszewo, Bodzyniewo, Borgowo, Bystrzek, Dalewo, Dąbrowa, Gaj, Góra, Grodzewo, Grzymysław, Jeleńczewo, Kadzewo, Kaleje, Kawcze, Krzyżanowo, Luciny, Mateuszewo, Mechlin, Mórka, Niestabin, Nochowo, Nochówko, Olsza, Orkowo, Ostrowo, Pełczyn, Psarskie, Pucółowo, Pysząca, Szymanowo, Wirginowo, Wyrzeka i Zbrudzewo w gminie Śrem; miejscowości Brodnica, Chaławy, Grabianowo, Jaskowo, Manieczki, Piotrowo i Szoldry w gminie Brodnica; miejscowości Drzonek i Wieszczyżyn w gminie Dolsk oraz miejscowości Chrząstowo w gminie Książ Wielkopolski), **„Książ Wielkopolski”** (RLM 3 480 – obejmuje miejscowości Książ Wielkopolski, Kiełczyn, Kiełczynek, Radoszkowo Drugie w gminie Książ Wielkopolski) oraz **„Czempiń”** (RLM 9568 – obejmuje m. Hówiec i Grzybno w gminie Brodnica, powiat śremski).

Tabela 15. Wykaz funkcjonujących zbiorczych komunalnych oczyszczalni ścieków w gminach Powiatu Śremskiego w latach 2021-2022

Lp.	Gmina	Miejscowość/Eksploatujący	Obszar obsługiwany
1	Śrem	Śremskie Wodociągi Sp. z o.o. – Oczyszczalnia Ścieków w Śremie	Gmina Śrem i Gmina Brodnica
2	Książ Wielkopolski	Zakład Usług Komunalnych w Książu Wielkopolskim, Oczyszczalnia ścieków w Kiełczyńku	Gmina Książ Wielkopolski
3	Dolsk	Zakład Gospodarki Komunalnej w Dolsku – Oczyszczalnia ścieków w Dolsku	Gmina Dolsk

2.6 Zasoby geologiczne

Na obszarze powiatu śremskiego w latach 2021-2022 udokumentowanych było 56 złóż kruszyw naturalnych, których charakterystykę wraz z wydobyciem za analizowane lata przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 16. Charakterystyka udokumentowanych złóż na terenie powiatu śremskiego wraz z wydobyciem za lata 2021-2022

L. p.	Nazwa złoża	Stan	Kopalina	Zasoby (tys. ton) wg. stanu na 31.XII.2023 r.		Wydobycie (tys. ton) geologiczne / przemysłowe	
				Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	2021	2022
1.	Kaleje	T	Gaz ziemny	394,30	16,63	3,36	-
2.	Solec	P	Gaz ziemny	76	-	-	-
3.	Mosina	P	Węgiel brunatny	1 495 412	-	-	-
4.	Bodzyniewo	Z	Piaski i żwiry	90	-	-	-
5.	Brzeźnica JS	T	Piaski i żwiry	759	759	-	-
6.	Dąbrowa Śremska	E	Piaski i żwiry	185	-	12,5	8
7.	Dolsk	E	Piaski i żwiry	128	-	12,5	14,5
8.	Dolsk II	R	Piaski i żwiry	139	-	-	-
9.	Drzonek	R	Piaski i żwiry	104	-	-	-
10.	Góra ZW	R	Piaski i żwiry	117	-	-	-
11.	Grzybno	R	Piaski i żwiry	1 233	1233	-	-
12.	Jarosławki	Z	Piaski i żwiry	6	-	-	-
13.	Kiełczynek	Z	Piaski i żwiry	905	-	-	-
14.	Konarzyce	R	Piaski i żwiry	131	-	-	-
15.	Kotowo II	R	Piaski i żwiry	290	-	-	-
16.	Lipówka BR	R	Piaski i żwiry	596	-	-	-
17.	Lipówka BR II	T	Piaski i żwiry	189	189	-	-
18.	Lipówka BR III	T	Piaski i żwiry	442	442	-	-
19.	Lipówka JG	Z	Piaski i żwiry	116	-	-	-
20.	Lipówka JS	T	Piaski i żwiry	965	899	-	-
21.	Lipówka KS	T	Piaski i żwiry	1 949	51	-	-
22.	Lipówka PAJO	R	Piaski i żwiry	2 094	1 115	-	-
23.	Lipówka PW	T	Piaski i żwiry	281	281	-	-
24.	Luciny	Z	Piaski i żwiry	1 186	-	-	-
25.	Luciny III	E	Piaski i żwiry	3 388	2 677	20,53	-
26.	Luciny IV	R	Piaski i żwiry	4 881	-	-	-
27.	Luciny LK	E	Piaski i żwiry	132	-	8,85	4,7
28.	Luciny MP	Z	Piaski i żwiry	1 383	-	-	-
29.	Luciny V	R	Piaski i żwiry	238	-	-	-
30.	Luciny VI	R	Piaski i żwiry	763	-	-	-
31.	Mechlin	Z	Piaski i żwiry	120	-	-	-
32.	Mechlin AC	Z	Piaski i żwiry	106	-	-	-
33.	Mechlin I	E	Piaski i żwiry	1 496	930	342,66	223,06
34.	Mechlin KG	E	Piaski i żwiry	197	-	-	7
35.	Nieślabin JS	R	Piaski i żwiry	344	-	-	-
36.	Ostrowieczno I	Z	Piaski i żwiry	64	-	-	-
37.	Ostrowieczno III	E	Piaski i żwiry	292	-	14,5	3
38.	Ostrowieczno V	E	Piaski i żwiry	406	406	39,28	54,52
39.	Pokrzywnica II	Z	Piaski i żwiry	7	-	-	-
40.	Pyszcząca-zarejestr.	Z	Piaski i żwiry	141	-	-	-
41.	Studzianna	T	Piaski i żwiry	5 128	649	55,37	-
42.	Włociszewice I	R	Piaski i żwiry	3 723	-	-	-

43.	Włosciejewice KP	Z	Piaski i żwiry	72	-	-	-
44.	Włosciejewice KW	E	Piaski i żwiry	5	-	-	12
45.	Włosciejewice MW	E	Piaski i żwiry	158	158	75,5	57
46.	Włosciejewice MW II	R	Piaski i żwiry	210	-	-	-
47.	Włosciejewice MW III	R	Piaski i żwiry	191	-	-	-
48.	Włosciejewice V	Z	Piaski i żwiry	229	-	-	-
49.	Włosciejewice X	Z	Piaski i żwiry	130	-	-	-
50.	Binkowo	Z	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	11	-	-	-
51.	Książ Wielkopolski	R	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	7 103	-	-	-
52.	Mchy	Z	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	539	-	-	-
53.	Ostrowieczko	Z	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	268	-	-	-
54.	Pyszcząca	Z	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	392	-	-	-
55.	Śrem (Wójtostwo)	R	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	67	-	-	-
56.	Błaziejewo-K	P	Torfy	120	-	-	-

Źródło: Bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego, Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.XII.2023 r., objaśnienia: Objasnienia: „-” - brak stwierdzonych zasobów/brak wydobycia, E - złoża eksploatowane, P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C 2 + D, a w przypadku ropy i gazu - w kat. C), R - złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C 1, a w przypadku ropy i gazu - w kat. A + B), Z - złoża, z którego wydobycie zostało zaniechane, T - złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo

W latach 2021-2022 Starosta Śremski wydał następujące decyzje administracyjne określające warunki prowadzenia prac geologicznych związanych z rozpoznaniem i ustalaniem zasobów nowych złóż kopalin, w tym zatwierdzeniem dokumentacji geologicznych dotyczących udokumentowania nowych złóż kopalin oraz warunków wydobywania kopalin w ramach koncesji i zakończenia eksploatacji:

- 1) zatwierdzenie projektu robót geologicznych na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża kopalin – obręb ewid. Luciny
- 2) zatwierdzenie projektu robót geologicznych na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża kopalin – obręb ewid. Włosciejewice (1)
- 3) zatwierdzenie projektu robót geologicznych na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża kopalin – obręb ewid. Włosciejewice (2)
- 4) zatwierdzenie projektu robót geologicznych na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża kopalin – obręb ewid. Włosciejewice (3)
- 5) udzielenie koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego – złoża „Mechlin KG”
- 6) udzielenie koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego – złoża „Włosciejewice KW”
- 7) zmiana koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego – złoża „Luciny LK”
- 8) stwierdzenie wygaśnięcia koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego – złoża „Ostrowieczko IV”
- 9) zatwierdzenie dokumentacji geologicznej – złoża kruszywa naturalnego „Niesłabin JS”
- 10) zatwierdzenie dokumentacji geologicznej – złoża kruszywa naturalnego „Luciny V”
- 11) zatwierdzenie dokumentacji geologicznej - złoża kruszywa naturalnego „Włosciejewice KW”
- 12) zatwierdzenie dokumentacji geologicznej - złoża kruszywa naturalnego „Włosciejewice MW II”
- 13) zatwierdzenie dokumentacji geologicznej - złoża kruszywa naturalnego „Włosciejewice MW III”

W latach 2021 - 2022 wydano 5 decyzji administracyjnych uznających rekultywację za zakończoną:

- 1) dla złoża „Bodzyniewo I”, obręb Bodzyniewo, gm. Śrem, pow.: 1,9142 ha, kierunek rolny,

- 2) dla części gruntów zajętych pod odwiert „Grodzewo-1” (PGNiG), obręb Dąbrowa, gm. Śrem, pow.: 1,9290 ha, kierunek rolny,
- 3) dla części gruntów zajętych pod odwiert odwiert „Bystrzek-1” (PGNiG), obręb Luciny, gm. Śrem, pow.: 1,5889 ha, kierunek rolny,
- 4) dla części gruntów złoża „Pokrzywnica III”, obręb Pokrzywnica, gm. Dolsk, pow.: 0,4390 ha, kierunek rolny,
- 5) dla złoża „Ostrowieczno IV”, obręb Ostrowieczno, gm. Dolsk, pow.: 1,5668 ha, kierunek rolny.

W latach 2021-2022 obowiązywało nadal łącznie 12 decyzji określających kierunek rekultywacji, których zestawienie przedstawiono w poniżej tabeli.

Tabela 17. Wykaz obowiązujących w latach 2021-2022 decyzji w zakresie rekultywacji gruntów wydanych przez Starostę Śremskiego na terenie powiatu śremskiego

Lp.	Podmiot	Złoże	Położenie	Decyzja	Kierunek rekultywacji
GMINA ŚREM					
1	Arkadiusz Chrabąszcz	„MECHLIN AC”	Mechlin	GN.6122.3.2018 z dnia 11.04.2018 r.	rolny
2	Grażyna Kaczmarek	„DĄBROWA ŚREMSKA”	Dąbrowa	GN.6122.9.2018 z dnia 07.11.2018 r.	rolny
3	ŻWIR-KOP Garby	„LUCINY III”	Luciny	GN.6122.6.2019 z dnia 19.08.2020 r.	rolny
4.	ŻWIR-KOP Garby	„LUCINY MP I”	Luciny	GN.6122.5.2019 z dnia 19.08.2020 r.	rolny
5	ŻWIR-KOP Garby	„MECHLIN I” – Pole 1 Bis, Pole 2 Bis, Pole 3 Bis	Mechlin	GN.6122.3.2020 z dnia 19.08.2020 r.	rolny
6	PPHU Leszek Krystek	„LUCINY LK-A”	Luciny	GN.6122.4.2021 z 18.08.2021 r.	rolny
GMINA DOLSK					
7	Grzegorz Pachurka	DOLSK	Dolsk	GN.6018-12/08 z 15.05.2008 r.	rolny
8	MRÓZ S.A.	KOTOWO	Kotowo	GN.6018-13/08 z 26.05.2008 r.	rolny
9	Karol Szymański	„LIPÓWKA KS”	Lipówka	GN.6122.5.2013 z dnia 25.02.2014 r.	rolny
10	TOP ŻWIR Grzegorz Pachurka	„OSTROWIECZNO III”	Ostrowieczno	GN.6122.8.2017 z dnia 14.12.2017	rolny
11	PPHU DORBET Dorota Siejak	„DRZONEK OM”	Drzonek	GN.6122.7.2020 z dnia 29.03.2021	rolny
GMINA KSIĄŻ WLKP.					
12	DANPOL Daniel Jeziorski	„JAROSŁAWKI”	Jarosławki	GN.6018-17/09 z 26.01.2009 r.	leśny
GMINA BRODNICA					
Brak					

Źródło: Dane ze Starostwa Powiatowego w Śremie

2.7 Gleby

Na terenie powiatu śremskiego dominują gleby pseudobielicowe i gleby brunatne wylugowane (AB) wytworzone na piaskach gliniastych na glinach i glinach spiaszczonych (zachodnia, południowo-zachodnia i południowo-wschodnia część powiatu). Tego rodzaju gleby należą zazwyczaj do kompleksu żyniego dobrego lub żyniego bardzo dobrego, co świadczy o ich dobrym potencjale produkcyjnym. Gleby pseudobielicowe i gleby brunatne wylugowane wytworzone na piaskach słabogliniastych występują głównie na północ i południe od równoleżnikowo biegnącego odcinka doliny Warty. Są to gleby nieco słabsze pod względem przydatności rolniczej – zaliczane są najczęściej do kompleksu żyniego słabego. W północnej części powiatu, na terenach położonych między dolinkami Dopływu spod Tworzykowa i Kanału Szymanowskiego, występują gleby bielicowe i rdzawe bielicowane (A) utworzone na piaskach luźnych. Odznaczają się one jeszcze mniejszą wartością użytkową – należą do kompleksu żyniego bardzo słabego. W dolinie rzeki Warty wytworzyły się mady (F) charakteryzujące się różnym składem mechanicznym, co wynika ze zmiennego tempa akumulacji osadów rzecznych (różna prędkość wody i częstotliwość wylewów). Gleby te zaliczono do kompleksu trwałych użytków zielonych łągowych (1z - kompleks bardzo dobry i dobry) odznaczających się najwyższą produktywnością. W sąsiedztwie Kanału Szymanowskiego i Kanału Obry występują trwałe użytki zielone bagienne i pobagienne (3z - kompleks słaby i bardzo słaby) o niskiej wartości użytkowej.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe ze stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, piąta tura Monitoringu przypadła na lata 2015-2020 i podobnie jak w poprzednich latach była realizowana przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Środki na realizację programu Monitoringu pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W latach 2021-2022 na terenie powiatu śremskiego nie wyznaczono żadnego punktu monitoringu chemizmu gleb ornych.

Istotnym z punktu widzenia jakości gleb są tereny historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Przez historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi rozumie się zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r., a także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o *zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* [2], która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Rejestr historycznych zanieczyszczeń oraz rejestr bezpośrednich zagrożeń i szkód w środowisku, które wystąpiły na terenie kraju, jest prowadzony przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Prowadzenie i nadzorowanie spraw dotyczących działań remediacyjnych (naprawczych) powierzono Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska. Starosta dokonuje identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządza wykaz takich potencjalnych zanieczyszczeń. Zakwalifikowanie gruntu do terenów o zanieczyszczonej powierzchni ziemi będzie miało istotne skutki dla władających powierzchnią ziemi (z obowiązkiem przeprowadzenia remediacji włącznie).

W latach 2021-2022 nie zidentyfikowano potencjalnych miejsc, gdzie nastąpiło historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi. Teren powiatu śremskiego nie figuruje w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (o których mowa w art. 101 c ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 poz. 54 t.j. ze zm.).

Zgodnie z art. 110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo Ochrony Środowiska* [1]. Starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują

te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach. Sposób ustanawiania ww. terenów oraz metody, zakres i częstotliwość prowadzenia obserwacji, a także zakres, sposób prowadzenia, formę i układ rejestru został określony w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 grudnia 2020 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi [13].

Starosta Śremski opracował w 2015r. „Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów na których występują te ruchy dla Powiatu Śremskiego”. W roku 2023 dokonano aktualizacji dwóch kart osuwisk (nr 12 i 20) oraz jednej karty terenu zagrożonego ruchami masowymi Ziemi (nr 9).

Na obszarze powiatu śremskiego wykartowano 20 osuwisk, w tym: 7 okresowo aktywnych, 11 nieaktywnych oraz dwa osuwiska, gdzie stwierdzono dwa stopnie aktywności (okresowo aktywne i nieaktywne). Osuwiska występują tylko w obrębie gmin Śrem i Dolsk; w gminach Brodnica oraz Książ Wielkopolski osuwisk nie zaobserwowano. Większość osuwisk występuje w skupieniach związanych z konkretnymi formami rzeźby terenu: pierwsze występuje w obrębie wysokiej skarpy doliny Warty (7 osuwisk, nr 1-7, gmina Śrem), następne skupienie to północne zbocze rynny dolskiej (7 osuwisk, nr 12-16, 19-20, gmina Dolsk). Cztery osuwiska stwierdzono w obrębie form antropogenicznych – skarp wyrobisko poeksploatacyjnych w Pyszącej (nr 8, 9) i Ostrowieczku (nr 17, 18). Dwa osuwiska występują pojedynczo (nr 10 w Lubiadowie i nr 11 w Nowieczku), w oddaleniu od pozostałych, a zajmują miejsce na stokach rynien polodowcowych. Związek osuwisk z geomorfologią obszaru powiatu jest więc ewidentny, oczywistym jest stwierdzenie iż aby osuwisko mogło powstać potrzebna jest stosunkowo duża powierzchnia (stok) cechująca się znacznym nachyleniem. Warunki takie w obrębie powiatu spełniają tylko wymienione wyżej krawędzie doliny Warty, stoki rynien polodowcowych oraz w mniejszej skali skarpy wyrobisk poeksploatacyjnych.

Wielkość osuwisk jest zróżnicowana, ale dominują obiekty niewielkich rozmiarów. Najmniejsze osuwiska mają poniżej 0,5 ha, takich osuwisk zarejestrowano 15 (najmniejsze powierzchniowo osuwisko liczy sobie 0,008 ha). Dwa osuwiska mają powierzchnię od 0,5 do 1 hektara, jedno osuwisko mieści się w przedziale wielkości 1 - 5 hektarów (2,98 ha). Dwa ostatnie osuwiska cechują się powierzchnią powyżej 5 ha, z maksymalną wielkością wynoszącą 12,9 ha (osuwisko w Górze). Łącznie powierzchnia zarejestrowanych osuwisk wynosi (w przybliżeniu) 26,3 ha.

Corocznie wiosną i jesienią wykonywany jest monitoring obserwacyjny osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumentacji pn. „Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy dla Powiatu Śremskiego”. Zagrożenie powstawaniem osuwisk zaobserwowano na TZRMZ nr 30 26 044 000003 Śrem-Wójtostwo. Od roku 2018 Starosta Śremski prowadzi monitoring geodezyjny na osuwiskach nr 12 (za budynkiem ww. Sali sportowej) i nr 19 (za komunalnym budynkiem gospodarczym) w Dolsku przy ul. Kościańskiej. Pomiary geodezyjne na osuwiskach nr 12 i nr 19 na zlecenie Starosty Śremskiego wykonywano:

- 07. i 10. 2018r. wykonanie bazy pomiarowej oraz pomiaru zerowego i pomiarów cząstkowych, a także raportu końcowego – koszt 9500,00 zł (współfinansowane z WFOŚiGW w Poznaniu – 4750,00 zł
- 03. i 10. 2019r. – koszt pomiarów i sporządzenia raportu końcowego – 4000,00 zł
- 11.2021r. – koszt pomiaru i sporządzenia operatu z monitoringu - 4920,00 zł
- 12.2023r. – koszt pomiaru i sporządzenia operatu z monitoringu – 6000,00 zł

Operaty z pomiarów są dostępne na stronie BIP Powiatu:

https://bip.powiat-srem.pl/cms/19429/monitoring_geodezyjny_osuwisk.

W roku 2021 prowadzony był monitoring geodezyjny (pomiaru) na czynnych osuwiskach zagrażających obiektom budowlanym - nr 12 (za budynkiem ww. Sali sportowej) i nr 19 (za komunalnym budynkiem gospodarczym) w Dolsku przy ul. Kościańskiej/

Osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi zostały ujawnione w rejestrze Systemu Ochrony Przeciwosuwiskowej (SOPO) prowadzonym przez Państwowy Instytut Badawczy Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie: <https://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3>

Poniżej w tabeli przedstawiono wykaz zrealizowanych zadań i działań w ramach obszaru interwencji „Gleby” w latach 2021-2022.

Tabela 18. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie ochrony gleb w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
1.	Monitoring geodezyjny (pomiar) na czynnych osuwiskach zagrażających obiektom budowlanym - nr 12 (za budynkiem ww. Sali sportowej) i nr 19 (za komunalnym budynkiem gospodarczym) w Dolsku przy ul. Kościańskiej	2021	4 920,00 (Powiat Śremski)

2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Odbiór odpadów odbywa się w oparciu o przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na podstawie której Rady Gmin i Miast uchwalają akty prawa miejscowego regulujące zasady utrzymania czystości i porządku jak również szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Podmiotem odbierającym (a tym samym wykonawcą usługi), jest wyłonione w trybie zamówienia publicznego przedsiębiorstwo, które realizuje zamówienie na rzecz Gminy stosując zasady określone w Regulaminie utrzymania czystości i porządku. W Regulaminie określa się m.in. rodzaje i maksymalne ilości odbieranych odpadów, rodzaje pojemników na nieruchomościach oraz częstotliwości odbieranych frakcji. W oparciu o ww. zapisy sporządzany jest harmonogram odbioru odpadów komunalnych precyzujący terminy odbioru poszczególnych odpadów z nieruchomości.

W latach 2021-2022 Gmina Dolsk i Brodnica przynależały do Związku Międzygminnego „Centrum Zagospodarowania Odpadów – SELEKT”. Wszystkie odpady odebrane i zebrane w ramach systemu organizowanego przez Związek trafiają do Instalacji Komunalnej PreZero Recycling Zachód Sp. z o.o. w Piotrowie Pierwszym 26/27, 64-020 Czempień. Gmina Śrem i Książ Wielkopolski w latach 2021-2022 byli uczestnikami Porozumienia Międzygminnego, w ramach którego zebrane i odebrane odpady trafiały na instalację przetwarzania odpadów komunalnych w Witaszyczkach ZGO Sp. z o.o. w Jarocinie - Wielkopolskie Centrum Recyklingu.

We wszystkich Gminach powiatu śremskiego w latach 2021-2022 funkcjonował sprawnie system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. System oparty jest na zbiorce odpadów „u źródła”, odbiorze odpadów od właścicieli w punktach selektywnej zbiórki odpadów tj. PSZOK-ach lub poprzez cykliczne akcje odbioru z terenu nieruchomości. W latach 2021-2022 w gminach powiatu śremskiego funkcjonował system kontenerowo-workowy lub kontenerowy. Frakcje zbierane „u źródła” to: odpady opakowaniowe: ze szkła, tworzyw sztucznych i makulatury, metali – żelaznych lub nieżelaznych, opakowania wielomateriałowe, odpady biodegradowalne oraz zmieszane odpady komunalne. Ww. odpady, poza zmieszany odpadami komunalnymi, można oddawać do punktów selektywnej zbiórki odpadów. W PSZOK-ach przyjmowane są również pozostałe odpady wytworzone w gospodarstwach domowych np. wielkogabarytowe, remontowe, chemikalia, leki, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, opony.

Analizując funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami wzięto pod uwagę ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych z terenu powiatu śremskiego, a także ilość zebranych/odebranych odpadów z selektywnej zbiórki. Na przestrzeni lat 2020 – 2022 na terenie powiatu śremskiego ilość odpadów utrzymuje się względnie na tym samym poziomie. Pozytywnym zjawiskiem jest spadek ilości odpadów zmieszanych z 16 148,72 Mg w 2020r. do 13 986,81 Mg w 2022r. – spadek o 13,4% ogólnej masy

zmieszanych odpadów. W przypadku odpadów zbieranych w sposób selektywny z roku na rok następuje sukcesywny wzrost ich ilości co z jednej strony jest zjawiskiem pozytywnym ze względu na coraz lepsze funkcjonowanie systemu segregacji u źródła, zaś z drugiej strony negatywnym ponieważ w ogólnej ilości odpadów na przestrzeni lat 2020-2022 mamy do czynienia ze wzrostem ich ilości na terenie powiatu śremskiego. Ilość odpadów zebranych w sposób selektywny na przestrzeni lat 2020-2022 z terenu powiatu śremskiego wzrosła z 5 417,71 Mg w 2020r. do 8 678,29 w 2022r. – wzrost o 60% ogólnej ilości odpadów zebranych w sposób selektywny. Największy wzrost odnotowano na przestrzeni lat 2021-2022, co może być spowodowane skutkami pandemii w postaci zwiększenia ilości generowanych odpadów m.in. poprzez sprzedaż wysyłkową oraz sprzedaż gotowych produktów garmażeryjnych. Poniżej w tabeli przedstawiono ilości odpadów zebranych z terenu powiatu śremskiego w latach 2020-2022.

Tabela 19. Zestawienie ilości odpadów zebranych z terenu powiatu śremskiego w latach 2020-2023

Lp.	Rodzaj/Grupa odpadów	Ilość [Mg]		
		2020	2021	2022
1.	papier i tektura	505,33	749,70	708,50
2.	szkło	865,07	1 203,89	1 262,46
3.	tworzywa sztuczne	936,39	1 377,00	1 474,03
4.	metale	0,07	0,05	0,07
5.	tekstylna	0,00	0,00	4,72
6.	niebezpieczne	0,10	2,44	2,71
7.	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	67,92	71,50	57,72
8.	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne – nieb.	42,92	44,68	38,10
9.	wielkogabarytowe	610,32	730,74	449,06
10.	biodegradowalne	2 359,10	3 691,88	4 492,96
11.	baterie i akumulatory	0,31	0,46	0,90
12.	zmieszane odpady opakowaniowe	8,02	0,00	0,00
13.	pozostałe	22,16	166,68	187,06
14.	zmieszane odpady	16 148,72	15 059,50	13 986,81
Powiat Śremski		21566,43	23098,52	22665,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS 2024

W latach 2021-2022 na terenie powiatu śremskiego funkcjonowały łącznie 4 Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) tj. w m. Książ Wielkopolski, ul. Radoszkowska obok frmy „Polin” działka 477/1, w m. Dolsk, ul. Krupczyn 9 - teren Zakładu Usług Komunalnych, w m. Mateuszewo 8, 8, 63-100 Śrem (gm. Śrem) oraz m. Brodnica ul. Krótka 7 - teren dawnej oczyszczalni ścieków, przy ogródkach działkowych.

W latach 2021-2022 Starosta Śremski wydał łącznie 15 decyzji administracyjnych określających warunki gospodarowania odpadami, w tym 3 w ramach wytwarzania odpadów oraz 4 w ramach zbierania odpadów i 8 w ramach przetwarzania odpadów.

Wśród odpadów niebezpiecznych wyróżnia się odpady zawierające azbest. W związku z obowiązkiem usunięcia wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku, każda gmina została zobowiązana do opracowania programu usuwania azbestu. W powiecie śremskim gminy Brodnica i Dolsk nie posiadają opracowanych Programów usuwania azbestu. Gminy Książ Wlkp. i Śrem mają opracowane niżej wymienione Programy usuwania azbestu:

- 1) Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Książ Wielkopolski, 2014r.
- 2) Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Śrem na lata 2023-2032, 2023r. (Uchwała nr 548/XLVIII/2023 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26.10.2023r.)

Powiat Śremski od 2009 roku we współpracy z Gminami realizuje Powiatowy program usuwania wyrobów zawierających azbest, który został przyjęty Uchwałą Zarządu Powiatu w Śremie Nr 132/873/09 z dnia 24 czerwca 2009r. Współpraca samorządów realizowana jest na podstawie współdziałania oraz

zawierania umów dotacji z WFOŚiGW w Poznaniu oraz poszczególnymi Gminami. W 2024r. umowa została zawarta tylko pomiędzy WFOŚiGW w Poznaniu a Powiatem Śremskim. W ramach współpracy gminy przekazują powiatowi dotację na realizację zadania. Realizacja zadania obejmuje dofinansowanie demontażu i utylizacji wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu śremskiego. Zarząd Powiatu Śremskiego w ramach realizacji zdania uchwała regulamin usuwania wyrobów zawierających azbest oraz pozyskuje zewnętrznie środki finansowe na realizację zadania, organizuje przetarg na wykonawcę usługi oraz dokonuje końcowego rozliczenia. Zadaniem gmin do roku 2023 włącznie było przyjmowanie oraz weryfikacja wniosków przystąpienia do programu od właścicieli nieruchomości. W roku 2024r. wnioski składane były bezpośrednio do Starostwa Powiatowego w Śreміe.

Na początku realizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest, czyli w roku 2009, zainteresowanie mieszkańców powiatu było niewielkie, a ilość usuniętego azbestu wynosiła jedynie 83,284 Mg. W kolejnych latach ilość usuwanego azbestu systematycznie wzrastała. Poniżej w tabeli zawarto podsumowanie kosztów i ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest na terenie poszczególnych gmin powiatu śremskiego w latach 2021-2022.

Tabela 20. Zestawienie ilości unieszkodliwionych wyrobów azbestowych z terenu powiatu śremskiego w ramach realizacji Powiatowego programu usuwania wyrobów zawierających azbest

GMINA	ILOŚĆ ZREALIZOWANYCH WNIOSKÓW	ILOŚĆ UNIESZKODLIWIONYCH WYROBÓW BUDOWLANYCH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST [tony]	KOSZTY PONIESIONE PRZEZ POWIAT ŚREMSKI [zł]		KOSZTY PONIESIONE PRZEZ WNIOSKODAWCÓW [zł]
			ŚRODKI POCHODZĄCE Z DOTACJI UDZIELONYCH PRZEZ GMINY	ŚRODKI POCHODZĄCE Z DOTACJI UDZIELONEJ PRZEZ WFOŚiGW W POZNANIU	
ROK 2021					
Brak realizacji działań.					
ROK 2022					
Brodnica	8	25,450	3046,37	} 41999,98	97999,95
Dolsk	36	89,335	10693,40		
Książ Wlkp.	26	68,447	8193,10		
Śrem	70	167,645	20067,11		
Razem	140	350,887	139999,93		-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Śreміe, czerwiec 2024r.

Na terenie powiatu śremskiego wprowadzonych do Bazy Azbestowej jest 5 850 lokalizacji z wyrobami zawierającymi azbest (stan na czerwiec 2024r.). Łącznie zinwentaryzowano do tej pory na terenie powiatu śremskiego blisko 17 480,622 Mg wyrobów azbestowych, z czego 2 726,009 Mg została już unieszkodliwiona. Pozostaje zatem do unieszkodliwienia blisko 14 754,613 Mg wyrobów azbestowych (stan na czerwiec 2024r.).

Tabela 21. Zestawienie ilości (Mg) zinwentaryzowanych, usuniętych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest na terenie poszczególnych gmin Powiatu Śremskiego w latach 2009-2023

Lp	Gmina	Azbest zinwentaryzowany (Mg)	Azbest usunięty (Mg)	Azbest pozostały do usunięcia (Mg)
1.	Brodnica	1 436,524	246,767	1189,757
2.	Dolsk	3 470,625	570,871	2899,754
3.	Książ Wielkopolski	6 046,024	422,411	5623,613
4.	Śrem	6 527,449	1 485,960	5041,489
RAZEM POWIAT		17 480,622	2 726,009	14754,613

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych w Bazie Azbestowej, czerwiec 2024r

Poniżej w tabeli przedstawiono wykaz zrealizowanych zadań i działań w ramach obszaru interwencji „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów” w latach 2021-2022.

Tabela 22. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie gospodarki odpadami w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
1.	Realizacja zadania pn. "Usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu śremskiego w latach 2021 - 2022" (w roku 2021 przyjmowanie wniosków, w roku 2022 realizacja prac)	2022	139 999,93 (Powiat Śremski)

2.9 Zasoby przyrodnicze

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego lesistość powiatu w latach 2021-2022 kształtowała się na poziomie 19,8%. Powiat należy do małolesistych. Ogólna powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych wynosi 11710 ha. Rozmieszczenie lasów jest nierównomierne, a ich większa koncentracja występuje w kompleksach w południowo-wschodniej i północnej części powiatu. Największą lesistością odznacza się obszar wiejski gminy Książ Wielkopolski oraz gmina wiejska Brodnica, najmniejsze wartości tego wskaźnika dotyczą miast: Dolska, Śremu i Książa Wielkopolskiego.

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną północna i północno-wschodnia część powiatu przynależy do Mezoregionu Kotliny Śremskiej, a pozostała część leży w obrębie Mezoregionu Wysoczyzny Leszczyńskiej. Głównymi użytkownikami i zarządcami kompleksów leśnych na terenie powiatu śremskiego są Lasy Państwowe, w ich zarządzie jest ponad 89 % lasów (stan na 2022r.). Lasy w powiecie śremskim administrowane są przez Nadleśnictwo Piaski, Konstantynowo, Babki i Jarocin podlegające pod Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Poznaniu. Udział lasów gminnych, lasów prywatnych oraz innych użytkowników wynosi – 11% (stan na 2022r.).

Według informacji z Banku Danych o Lasach (stanu na dzień 31.12.2022r.) w strukturze gatunków panujących w lasach powiatu dominuje sosna (79,5%), następnie pod względem wysokości udziału: dąb (12,2%), olcha (4,5%) i brzoza (2,9%). Buk, świerk i topola odznaczały się udziałem na poziomie 0,3% każdy. W strukturze siedlisk leśnych w tym czasie dominowały lasy mieszane świeże (34,7%) i bory mieszane świeże (32,2%). Mniejszym udziałem odznaczały się siedliska boru świeżego (11,9%), lasu świeżego (11,7%), lasu łęgowego (3,6%), lasu mieszanego wilgotnego (3,3%) oraz lasu wilgotnego (2,6%).

Powierzchnia gruntów leśnych¹ na terenie powiatu śremskiego na przestrzeni 4 lat tj. 2019-2022 zwiększyła się nieznacznie tj. o 0,12%. Największy wzrost powierzchni terenów leśnych miał miejsce w gminie Brodnica (o 4,7%) i Dolsk (o 0,7%). Poniżej zestawienie powierzchni gruntów leśnych w poszczególnych gminach i ich udziału w roku 2019 i 2023.

Tabela 23. Zasoby leśne w gminach powiatu śremskiego

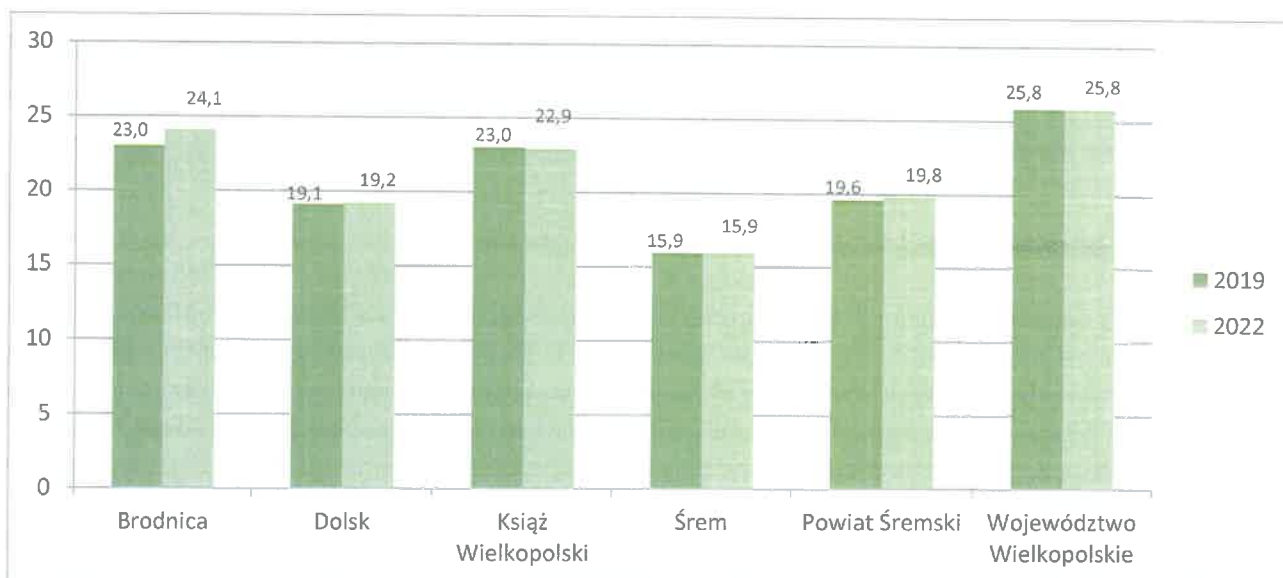
L.p.	Gmina	Powierzchnia gruntów leśnych ogółem [ha]		Powierzchnia gruntów leśnych publicznych [ha]		Powierzchnia gruntów leśnych prywatnych [ha]	
		2019	2022	2019	2022	2019	2022
1.	Brodnica	2 254,29	2 360,24	2 051,34	2 105,63	202,95	254,61
2.	Dolsk	2 435,36	2 454,58	2 247,11	2 252,16	188,25	202,42
3.	Książ Wlkp.	3 478,79	3 464,51	3 148,18	3 148,82	330,61	315,69
4.	Śrem	3 323,37	3 319,02	2 647,14	2 675,23	676,23	643,79
Powiat Śremski		11 491,81	11 598,35 ↑	10 093,77	10 181,84 ↑	1 398,04	1 416,51 ↑
Woj. wielkopolskie		789 318,85	789 220,07 ↓	704 035,21	706 388,04 ↑	85 283,64	82 832,03 ↑

↑ - tendencja zmian – wzrostowa, ↓ - tendencja zmian – spadkowa

Źródło: Dane Bank Danych Lokalnych - Główny Urząd Statystyczny

Rysunek 1. Procentowy udział powierzchni gruntów leśnych w gminach powiatu śremskiego, powiecie śremskim i województwie wielkopolskim wraz z tendencją zmian – lesistość [%]

¹ Zgodnie z ustawą o lasach [6] są to grunty pod lasami, grunty zrekultywowane na potrzeby gospodarki leśnej i grunty pod drogami dojazdowymi do gruntów leśnych

Źródło: Dane Bank Danych Lokalnych - Główny Urząd Statystyczny

Starosta Śremski w ramach zadań bieżących we współpracy (w oparciu o porozumienia) z Nadleśnictwami: Babki, Konstantynowo, Piaski sprawuje nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa. W roku 2021 przekazano Nadleśnictwom łączną kwotę 35.000 zł na realizację działań w zakresie nadzoru nad gospodarką leśną. Opracowane zostały i zatwierdzone przez Starostę Śremskiego uproszczone plany urządzenia lasu, dla lasów o łącznej powierzchni 1269,21 ha, zlokalizowanych w granicach 69 obrębów geodezyjnych, a także inwentaryzacje stanu lasu, dla lasów o łącznej powierzchni 81,69 ha. Uproszczone plany urządzenia lasu oraz inwentaryzacje stanu lasu określają zadania związane z prowadzeniem gospodarki leśnej do realizacji przez właścicieli lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa na okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2031 r. Łączny koszt sporządzenia ww. opracowań wraz z kosztami sporządzenia dokumentów związanych procedurą strategicznej oceny oddziaływania zapisów tych opracowań na środowisko, w tym na tereny NATURA 2000, wyniósł 43.741,97 zł, w tym 40% kosztów sporządzenia UPUL, w kwocie 16.438,74 zł, pokryte zostało z dotacji celowej pozyskanej przez Powiat Śremski z WFOŚiGW w Poznaniu.

W roku 2022 przekazano Nadleśnictwom łączną kwotę 35.000 zł na realizację działań w zakresie nadzoru nad gospodarką leśną. Zadania z zakresu gospodarki leśnej, wynikające z uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu, a także decyzji Starosty Śremskiego określających wskazania gospodarcze, realizowane były przez właścicieli gruntów leśnych, pod nadzorem Nadleśnictw, na gruntach leśnych o łącznej powierzchni 1416,51 ha.

Na terenie powiatu śremskiego w latach 2021-2022 jak i obecnie występuje 21 obszarowych form ochrony przyrody, które reprezentowane są przez: Obszar Natura 2000 (SOOS) PLH300012 Rogalińska Dolina Warty, Obszar Natura 2000 (OSO) PLB300017 Ostoja Rogalińska, Park krajobrazowy im. Gen. Dezyderygo Chłapowskiego, Rogaliński Park Krajobrazowy, Rezerwat przyrody Miranowo, Rezerwat przyrody Czmoń i 14 użytków ekologicznych. Dodatkowo zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody na terenie powiatu śremskiego występuje 156 pomników przyrody.

Ocena przestrzegania ustalonych zasad ochrony przyrody na terenach prawnie chronionych jest zadaniem niezwykle trudnym, lecz można stwierdzić że w latach 2021-2022 nie doszło do żadnych poważnych naruszeń zakazów ochrony przyrody mogących spowodować zmiany ekosystemalne lub fragmentację czy też zniszczenie siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

W latach 2021-2022 Starosta Śremski w ramach zadań bieżących prowadził postępowania związane z wydaniem zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów. I tak:

- 1) Liczba udzielonych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów – 69 szt. (rok 2021) oraz 68 szt. (rok 2022)
- 2) Liczba drzew i krzewów wskazana w decyzjach do usunięcia – 481 szt. (rok 2021) oraz 397 szt. (rok 2022)
- 3) Liczba decyzji zobowiązujących do wykonania nasadzeń zastępczych – 37 szt. (rok 2021) oraz 42 szt. (rok 2022)
- 4) Liczba drzew wskazana do wykonania nasadzeń zastępczych – 220 szt. (rok 2021) oraz 295 (rok 2022)
- 5) Liczba decyzji odmownych na usunięcie drzew lub krzewów – 2 szt. (rok 2021) oraz 6 szt. (rok 2022)

Poniżej w tabeli przedstawiono wykaz zrealizowanych zadań i działań w ramach obszaru interwencji „Zasoby przyrodnicze” w latach 2021-2022.

Tabela 24. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie zasobów przyrodniczych w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
1.	Wypłaty ekwiwalentów za prowadzenie upraw leśnych	2021	104 120,57 (Powiat Śremski)
2.	Wykonanie usługi sporządzenia uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu dotyczących lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa (dla gruntów leśnych o pow. 1269,2050 ha)	2021	43 741,97 (Powiat Śremski)
3.	Wykonywanie przez nadleśnictwa nadzoru nad lasami nienależącymi do Skarbu Państwa (Nadleśnictwo Babki, Piaski i Konstantynowo)	2021	35 000,00 (Powiat Śremski)
4.	Rewitalizacja skweru przed siedzibą Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (przygotowano teren pod sadzonki krzewów i ziół, dokonano ich nasadzeń, pomalowano płotek oraz wykonano dwa domki dla owadów)	2021	891,83 (Powiat Śremski)
5.	Naprawa ścieżki pieszej w części parkowej w okolicy stawu w ZSR w Grzybnie	2021	154 915,00 (Powiat Śremski)
6.	Wykonanie nasadzeń zastępczych w ilości 14 szt. drzew z gatunku lipa drobnolistna lub lipa srebrzysta na terenie Miejskiego Parku Ekologicznego im. W. Puchalskiego w Śremie	2021	5 600,00 (Powiat Śremski)
7.	Wykonanie nasadzeń drzew w pasach dróg powiatowych (zasadzono 71 szt. drzew)	2021	23 550,00 (PZD Śrem)
8.	Wypłaty ekwiwalentów za prowadzenie upraw leśnych	2022	107 935,17 (Powiat Śremski)
9.	Wykonywanie przez nadleśnictwa nadzoru nad lasami nienależącymi do Skarbu Państwa (Nadleśnictwo Babki, Piaski i Konstantynowo)	2022	35 000,00 (Powiat Śremski)
10.	Wykonanie nasadzeń drzew w pasach dróg powiatowych (zasadzono 61 szt. drzew)	2022	21 682,00 (PZD Śrem)

2.10 Zagrożenie poważnymi awariami

- Zgodnie z art. 271b ustawy Prawo ochrony środowiska [1], Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest organem właściwym do realizacji zadań Ministra Środowiska w sprawach: przeciwdziałania poważnym awariom, transgranicznych skutków awarii przemysłowych oraz awaryjnym zanieczyszczeniom wód granicznych. Do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska należą:
 1. kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii;
 2. badanie przyczyn powstawania oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska;
 3. prowadzenie rejestru zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, w tym zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii i o dużym ryzyku wystąpienia awarii w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska;
 4. prowadzenie rejestru poważnych awarii.

Co roku Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie publikuje raporty o występowaniu zdarzeń o znamionach poważnej awarii. Zgodnie z otrzymaną informacją z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu w latach 2021-2022 nie miały miejsca zdarzenia o znamionach poważnej awarii na terenie Powiatu Śremskiego. Na terenie Powiatu Śremskiego nie ma zakładów o o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR). Na terenie Powiatu Śremskiego znajduje się Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „BUT-GAZ” z siedzibą ul. Podwale 1, 63-100 Śrem - Rozlewni Gazu Płynnego w Śremie przy ul. Wiosennej 8, 63-100 Śrem, które z uwagi na ilość substancji niebezpiecznych zakwalifikowane zostało do grupy zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR).

Poniżej w tabeli przedstawiono wykaz zrealizowanych zadań i działań w ramach obszaru interwencji „Zagrożenie poważnymi awariami” w latach 2021-2022.

Tabela 25. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie zagrożenia poważnymi awariami i ochroną przed zagrożeniami w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
1.	Doposażenie sali edukacyjno-szkoleniowej dla Komendy Powiatowej PSP w Śremie (zakup mobilnego symulatora zagrożeń pożarowych)	2021	57 810,00 (Powiat Śremski)
2.	Wykonanie instalacji systemu sygnalizacji pożarowej w budynku pałacu Zespołu Szkół Rolniczych w Grzybnie	2021	149 980,00 (Powiat Śremski)
3.	Wsparcie rzeczowe Ochotniczych Straży Pożarnych (zakup aparatu powietrznego dla OSP Lubiatów; zakup ubrań specjalnych dla OSP w Mchach; zakup umundurowania bojowego dla OSP w Chrzastowie; zakup ubrań dla OSP Masłowo)	2021	23 953,00 (Powiat Śremski)
4.	Zakup Mobilnego Symulatora Zagrożeń Pożarowych – moduł las dla Komendy Powiatowej PSP w Śremie	2022	41 574,00 (Powiat Śremski)
5.	Wsparcie rzeczowe Ochotniczych Straży Pożarnych (zakup wyposażenia nowego pojazdu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Pysząca; zakup wyposażenia pojazdu ratowniczo-gaśniczego oraz umundurowania koszarowego dla OSP Lubiatowo, zakup sprzętu strażackiego dla OSP DOLSK, zakup ubrań specjalnych dla OSP Kołacin)	2022	40 438,00 (Powiat Śremski)

2.11 Edukacja ekologiczna

W 2021r. Starostwo Powiatowe w Śremie w ramach promocji postaw proekologicznych zleciło wykonanie toreb jutowych oraz poncz przeciwdeszczowych wielokrotnego użytku z etui, z napisem „Powiat Śremski przyjazny środowisku”. Materiały wykorzystywane są do kształtowania w społeczeństwie nawyków związanych z ograniczaniem wytwarzania odpadów poprzez stosowanie wyrobów wielokrotnego użytku, wykonanych z naturalnych materiałów oraz propagowanie haseł zwracających uwagę na pozytywne postawy wobec środowiska przyrodniczego. Akcesoria są rozdawane przy okazji różnych spotkań i imprez okolicznościowych organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Śremie.

W 2022 r. uczniowie Zespołu Szkół Politechnicznych oraz członkowie Szkolnego Klubu Wędkarskiego „Haczyk” w ramach projektu „Siła a praca- czyli ile trzeba użyć siły, żeby wykonać dobrą pracę „mając na uwadze ochronę przyrody zajęli się sprzątnięciem brzegów Warty (działania zostały opisane w lokalnej prasie).

W 2022r. Zespół Szkół Technicznych zorganizował konkurs w ramach projektu Spotkanie z ekologią „Przyjazne środowisku rozwiązania dla ogrodu i domu”. Celem konkursu było: popularyzacja przyjaznych dla środowiska rozwiązań dla ogrodu i domu oraz kształtowanie świadomości ekologicznej młodzieży. Dodatkowo Zespół Szkół Technicznych realizował projekty unijne Erasmus+ „Uczeń w strefie nowych technologii”. Przy realizacji działań organizacje i uczestnicy włączają ekologiczne praktyki, co ma na celu zachęcenie stron zaangażowanych w projekt do omawiania kwestii związanych ze środowiskiem i uczenia się o nich, zastanowienia się nad działaniami lokalnymi oraz poszukiwania alternatywnych, bardziej

ekologicznych sposobów realizowania swoich działań. Projekt zakłada rozwijanie przyszłościowych umiejętności uczestników, takich jak umiejętności cyfrowe i ekologiczne, które umożliwią im sprostanie obecnym i przyszłym wyzwaniom. Podczas praktyk uczestnik pozyskuje wiedzę m.in. nt.: zastosowań energii słonecznej, elementów infrastruktury i sprzętu, w tym ogniw i modułów fotowoltaicznych, montażu struktury zgodnie ze schematem i połączenia paneli słonecznych.

Tabela 26. Wykaz zrealizowanych zadań i działań zawartych w POŚ dla Powiatu Śremskiego w zakresie edukacji ekologicznej w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
1.	Wykonanie akcesoriów wielokrotnego użytku w postaci toreb i poncz przeciwdeszczowych z napisem „Powiat Śremski przyjazny środowisku”	2021	4 378,68 (Powiat Śremski)
2.	Udział pracowników wydziału OŚ w szkoleniach, warsztatach i konferencjach dotyczących zadań z zakresu ochrony środowiska realizowanych przez Starostę Śremskiego jako organ ochrony środowiska, organ ochrony przyrody oraz organ administracji geologicznej, w tym m.in.: w szkoleniu pn. „Przeprowadzanie kontroli w zakresie ochrony środowiska przed hałasem z uwzględnieniem pomiarów hałasu”, szkoleniach organizowanych przez Państwowy Instytut Geologiczny pn. „Procedury administracyjne w postępowaniach wynikających z przepisów prawa geologicznego i górniczego”, „Dostępność zasobów wód podziemnych w Polsce”, „Kartografia geologiczna – po co i dla kogo”, szkoleniach w ramach Lokalnego Partnerstwa ds. Wody, konferencjach w ramach cyklu „Wielkopolskie rozmowy o klimacie”, konferencjach w ramach programu pn. „Błękitno-zielone inicjatywy dla Wielkopolski”, szkoleniu pn. „Przestępstwa przeciwko środowisku”, szkoleniu pn. „Samorząd powiatowy a ochrona środowiska”, seminarium pn. „Ocena oddziaływania na środowisko – decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach”, szkoleniu pn. „Gospodarka odpadami w 2021 roku – najnowsze zmiany”, konferencji pn. „Ochrona środowiska na terenach wiejskich – skutecznie i opłacalnie”, konferencji pn. „Współczesne uwarunkowania i wyzwania gospodarowania wodą w rolnictwie”, konferencji pn. „Wielkopolska z klimatem – ocena stanu środowiska i mechanizmy wsparcia”, warsztatach pn. „Udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie”, webinarium „Usuwanie azbestu – współpraca międzyinstytucjonalna i źródła finansowania”	2021/ 2022	1059,00 (Powiat Śremski)
3.	Zamieszczanie na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Śremie i tablicach ogłoszeń informacji nt. kampanii o tematyce ochrony środowiska, możliwości udziału uczniów, mieszkańców i przedsiębiorców w konkursach o tematyce ekologicznej oraz w szkoleniach organizowanych przez różne instytucje, a także o możliwości pozyskiwania środków finansowych na zadania z zakresu ochrony środowiska np. z zakresu obowiązków podmiotów w zakresie korzystania ze środowiska, z zakresu działań proekologicznych i prokulturowych, nt. programu pn. „Program poprawy warunków fitosanitarnych rodzin pszczelich poprzez wsparcie zakupu pokarmów pszczelich”, nt. programu „Czyste powietrze”, Konkurs pn. „Nasz pomysł na ochronę środowiska”, nt. Dofinansowania na budowę i renowację zbiorników wodnych małej retencji, zamieszczanie komunikatów np. w sprawie ochrony pszczół w czasie kwitnienia rzepaku i innych roślin miododajnych	2021/ 2022	bezkosztowo
4.	Realizacja edukacji ekologicznej w tym: zakup worków na śmieci i rękawic ochronnych na akcje „Sprzątanie Świata”; współorganizacja Pikniku Myśliwskiego	2022	1 574,98 (Powiat Śremski)

2.12 Działalność kontrolna

Zgodnie z informacją Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w latach 2021-2022 organ ten w ramach działalności inspekcyjnej prowadził liczne kontrole podmiotów w zakresie szeroko pojętej tematyki ochrony środowiska. W tabeli poniżej przedstawiono ilość i zakres przeprowadzonych kontroli przez WIOŚ Poznań w latach 2021-2022 na terenie powiatu śremskiego.

Tabela 27. Wykaz przeprowadzonych kontroli WIOŚ Poznań w latach 2021-2022 w zakładach na terenie powiatu śremskiego

LICZBA KONTROLI	CEL KONTROLI
ROK 2021	
16	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 z późn. zm.), w zakresie realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami (wytwórców, zbierających, przetwarzających, transportujących, pośredników w obrocie odpadami i sprzedawców odpadów).
3	Kontrola przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalację wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego.
1	Kontrola zawartości siarki w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.
1	Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.
1	Kontrola w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.
2	Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.
2	Kontrola podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach, której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.
2	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin.
2	Kontrola gospodarstw rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (crosscompliance).
ROK 2022	
24	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w zakresie realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami (wytwórców, zbierających, przetwarzających, transportujących, pośredników w obrocie odpadami i sprzedawców odpadów).
1	Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.
1	Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska.
8	Kontrola przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego.
1	Kontrola w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności.
2	Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.
1	Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.
1	Kontrola gospodarki odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych.
6	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin.
6	Kontrola podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach, której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.
6	Kontrola gospodarstw rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (crosscompliance).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ Poznań, 2024

3. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 na podstawie wskaźników monitorowania za lata 2021-2022

Określenie stopnia wykonania zadań odbywa się w następujących etapach:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocena rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i zadaniami, a ich wykonaniem,
- analiza przyczyn tych rozbieżności.

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko. Wskaźniki monitorowania działań powinny być realne, trafnie dobrane, mierzalne – umożliwiające wiarygodne i dostępne porównania. W obowiązującym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego wskaźniki monitorowania zostały określone w tabeli 63 „Cele, kierunki interwencji oraz zadania”. Poniżej w tabeli przedstawiono ocenę skuteczności realizacji celów, kierunków i zadań przyjętych w POŚ na podstawie przyjętych wskaźników monitorowania.

Tabela 28. Ocena skuteczności realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 z wykorzystaniem określonych mierników za lata 2021-2022

Lp.	Obszar	Wskaźnik			
		Nazwa [źródło]	Wartość bazowa	Wartość docelowa	
				Rok 2021	Rok 2022
1.	ochrona klimatu i jakości powietrza, monitoring środowiska	Liczba przekroczeń w strefie (dot. wartości substancji w powietrzu)	2 pył PM10, B(a)P	3 pył PM10, PM2,5, B(a)P	1 B(a)P
2.		Długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci ciepłowniczej (stan w km), ilość ograniczonych zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza	18,2 km	19,4	20,6
3.		Maksymalne stężenie roczne dla pyłu PM10 dopuszczalny poziom	40 µg/m ³	40 µg/m ³	40 µg/m ³
4.		Liczba udzielonych dotacji Powiatu Śremskiego na wymianę/modernizację źródeł ciepła	0	0	0
5.		Liczba zorganizowanych kampanii edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza w roku	b.d.	1	1
6.		Liczba nowych przyłączy gazowych (stan)	3729 szt.	4 639	4 787
7.		Liczba przeprowadzonych termomodernizacji na rok, zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (kWh/rok), % ocieplonych budynków użyteczności publicznej w stosunku do ogółu budynków	b.d.	0	1
8.		ilość zorganizowanych kampanii informacyjnych, poniesione koszty	b.d.	1 4 378,68 zł	1 2 174,98 zł
9.		Liczba wykonanych kontroli w zakresie ochrony powietrza przez Powiat Śremski	b.d.	b.d.	b.d.
10.		Ilość i długość ścieżek rowerowych na terenie powiatu śremskiego	b.d.	21,6	21,7
11.		Liczba wydanych pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza	w 2015 r. emisja gazów i pyłów – 5 decyzji; handel emisjami – 1 decyzja (Powiat)	2	1
12.		Liczba zgłoszeń instalacji, które nie wymagają pozwolenia na emisję gazów i pyłów	w 2015 r. emisja gazów i pyłów – 11 (zgłoszenia emisji – 6; pomiary emisji	11	

Lp.	Obszar	Wskaźnik			
		Nazwa [źródło]	Wartość bazowa	Wartość docelowa	
				Rok 2021	Rok 2022
			- 5) (Powiat)		
13.		Udział powierzchni terenu objętego rozpoznaniem lokalnych zasobów wód geotermalnych w powierzchni powiatu	0%	0%	0%
14.		Liczba powstałych instalacji OZE w zasobach powiatu	b.d.	0	0
15.		Ilość energii wyprodukowanej z OZE w zasobach powiatu	b.d.	b.d.	b.d.
16.		Liczba wymienionych opraw świetlnych	b.d.	b.d.	b.d.
17.		Liczba uchwalonych Planów Gospodarki Niskoemisyjnej	2	4	4
18.	gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, monitoring środowiska	Udział jednolitych części wód rzecznych (JCWrz) o stanie dobrym / złym	29%/71%	0% / 100%	0% / 100%
19.		Udział jednolitych części wód podziemnych (JCWp) o stanie dobrym / złym	100% / 0%	100% / 0%	100% / 0%
20.		Liczba ustanowionych stref ochronnych	10 decyzji (w tym 2 RZGW)	b.d.	b.d.
21.		Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	297,5 km	319,4	320,3
22.		Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	80,3 %	76,9	76,9
23.		Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	355 szt.	674	691
24.		Długość czynnej sieci wodociągowej	572,4 km	583,8	586,4
25.		Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	99,1%	99,3	99,3
26.		Liczba wydanych przez Starostę Śremskiego pozwoleń zintegrowanych i pozwoleń wodno-prawnych	30 szt.	Pozwolenia zintegrowane – 1 decyzja (2022r. – wygaszenie pozwolenia zintegrowanego); W zakresie pozwoleń wodno-prawnych - nie dotyczy (zmiana kompetencji)	
27.		Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem na mieszkańca	82,7m ³ /d	38,8	40,3
28.	zagrożenie hałasem, PEM, monitoring środowiska	Długość zmodernizowanych dróg	b.d.	b.d.	b.d.
29.		Liczba wprowadzonych nasadzeń na terenie powiatu	270 szt.	Drzewa - 677 Krzewy - 180	Drzewa - 323 Krzewy - 352
30.		Wyniki monitoringu natężenia promieniowania elektro-magnetycznego	brak przekroczeń	brak przekroczeń	
31.		Liczba zgłoszeń instalacji PEM	21	0	2
32.	Liczba wydanych decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	brak	0	0	
33.	gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, monitoring środowiska	Odpady zebrane selektywnie w stosunku do ogółu odpadów	b.d.	34,7 %	38,2 %
34.		Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk	2 szt.	2	16
35.		Liczba istniejących dzikich wysypisk odpadów	1 szt.	4	2
36.		liczba zrekultywowanych składowisk do ogólnej liczby zamkniętych	2/3	3/3	3/3
37.		monitorowane składowiska w fazie poeksploatacyjnej (%)	100%	100%	100%
38.		Ilość usuniętych wyrobów azbestowych	1265,968 Mg	0	350,887
39.		Masa wytworzonych odpadów na 1 mieszkańca	325	377	370
40.		Ilość zmodernizowanych rowów Melioracyjnych, stan rowów i rządzeń melioracyjnych	b.d.	b.d.	b.d.
41.	Zasoby przyrodnicze	Odsetek obszarów Natura 2000 objętych planami zadań ochronnych (%)	100%	100%	100%

Lp.	Obszar	Wskaźnik			
		Nazwa [źródło]	Wartość bazowa	Wartość docelowa	
				Rok 2021	Rok 2022
		Opracowanie planów ochrony dla parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (%)	0 z 4	1 z 4	1 z 4
42.		Poziom zalesienia (%), Powierzchnia gruntów zalesionych (ha w danym roku)	19,6%	19,6	98,54 ha
43.		Sporządzenie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu	0 ha	0	
44.		Liczba wydanych decyzji na usunięcie drzew Liczba decyzji odmownych na usunięcie drzew i krzewów	88 decyzji b.d.	69 2	68 6
45.	Zasoby geologiczne, gleby	Ilość obowiązujących koncesji na wydobywanie kopalin	23 szt.	5 – Starosta 11 - Marszałek	7 – Starosta 11 - Marszałek
46.		Stopień uwzględnienia w rejestrze terenów zagrożonych ruchami masowymi (%)	b.d.	100%	100%
47.		Liczba wykonanych pomiarów i obserwacji w skali roku	b.d.	1	1
48.		Powierzchnia terenów, na których przekroczone standardy jakości gleby	b.d.	b.d.	b.d.
49.	Edukacja	Liczba publikacji w roku	b.d.	0	0
50.		Liczba opublikowanych wpisów o dokumentach	b.d.	b.d.	b.d.
51.		Liczba zorganizowanych akcji edukacyjnych, poniesione koszty	b.d.	1 4 378,68 zł	1 2 174,98 zł
52.		Opracowanie Raportu z wykonania Programu ochrony środowiska	b.d.	nie	nie

4. Podsumowanie i wnioski

Zdecydowana większość przyjętych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Śremskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 została zrealizowana planowo. Proces realizacji zapisów POŚ dla Powiatu Śremskiego obejmuje łącznie okres lat 2017-2024, a więc część działań i zadań przewidziana do realizacji została już zrealizowana, natomiast część będzie kontynuowana w latach 2023-2024, za które zostanie sporządzony odrębny Raport. Niemniej jednak realizacja poszczególnych zadań i działań w wyodrębnionych obszarach interwencji jest realizowana sukcesywnie, a efekt ekologiczny i środowiskowy będzie widoczny w dłuższej perspektywie czasowej.

W zakresie obszaru interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza” realizowano głównie działania związane z ograniczaniem emisji powierzchniowej (modernizacja źródeł ciepła w ramach programów m.in. Czyste Powietrze w poszczególnych gminach powiatu), emisji liniowej (modernizacja dróg, czyszczenie ulic, organizacja publicznego transportu zbiorowego) oraz punktowej (termomodernizacja obiektów, monitoring powietrza). Działalność Powiatu w zakresie ochrony powietrza opierała się w przeważającej części na kontrolach przestrzegania przepisów w zakresie ochrony powietrza w związku z wydanymi pozwoleniami na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. Ponadto wypełniano ustawowy obowiązek określenia wymagań w zakresie ochrony środowiska dla eksploatacji instalacji znajdujących się na terenie powiatu. Istotnym z punktu widzenia sprawozdawczości wdrażania działań naprawczych w zakresie poprawy jakości powietrza było składanie sprawozdań z realizacji Programu ochrony powietrza do Marszałka Województwa Wielkopolskiego. W ramach tego obszaru interwencji istotnym punktem był prowadzony monitoring GIOŚ w zakresie pomiaru jakości powietrza w granicach wyznaczonych stref na terenie województwa wielkopolskiego. W ramach całej strefy wielkopolskiej, w skład której wchodzi cały powiat śremski, na przestrzeni lat 2021-2022 odnotowano przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} (klasa C1, rok 2021), pyłu zawieszonego PM₁₀ (klasa C, rok 2021) i benzo(a)pirenu (klasa C, rok 2022). Należy jednak zaznaczyć, że do przekroczeń w/w substancji dochodziło w specyficznych podobszarach strefy wielkopolskiej, w związku z czym w granicach powiatu śremskiego przekroczenie norm dopuszczalnych odnotowano jedynie w kilku podobszarach tj.: dla PM₁₀ – w żadnej z gmin powiatu śremskiego; dla PM_{2,5} – w żadnej z gmin powiatu śremskiego oraz dla B(a)pirenu – w gminie Śrem, Książ Wlkp. i Brodnica (rok 2021 i 2022).

W 2021r. zmianie uległa tzw. Uchwała Antysmogowa dla woj. wielkopolskiego przyjmująca nowe ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

W ramach obszaru interwencji „Zagrożenie hałasem” skupiono uwagę na realizacji zadań związanych z przebudową/modernizacją dróg, w tym naprawą zużytej nawierzchni. W zakresie monitoringu hałasu komunikacyjnego nie zostały przeprowadzone żadne pomiary hałasu na terenie powiatu w latach 2021-2022 w ramach Państwowego Programu Monitoringu Środowiska. Starosta Śremski w latach 2021-2022 nie wydawał żadnej decyzji ani nie dokonywał zmian decyzji określającej dopuszczalny poziom hałasu dla zakładów zlokalizowanych na terenie powiatu śremskiego. W latach 2021-2022 miała miejsce IV edycja opracowania strategicznych map hałasu dla miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, głównych dróg, głównych linii kolejowych oraz głównych lotnisk. Dla dróg powiatowych przebiegających przez teren powiatu śremskiego nie opracowano do tej pory map akustycznych, ani strategicznych map hałasu z uwagi na to, że w odniesieniu do obowiązujących przepisów nie było takiego wymogu. Dla dróg wojewódzkich na terenie powiatu śremskiego opracowaniem map akustycznych w ramach ostatniej IV edycji mapowania (lata 2021-2022) objęto następujące odcinki: DW 434, DW 432 i DW 310.

W ramach obszaru interwencji „Pola elektromagnetyczne” w latach 2021-2022 prowadzono ustawowy monitoring pól elektromagnetycznych przez GIOŚ. Przeprowadzone pomiary na terenie powiatu śremskiego jak i woj. wielkopolskiego nie wskazały na przekroczenie dopuszczalnych norm promieniowania elektromagnetycznego. Na terenie powiatu śremskiego GIOŚ w latach 2021-2022 wyznaczył 4 punktu

pomiarowe pól elektromagnetycznych w m. Śrem (2 punkty przy ul. Makuszyńskiego 2A i Dezyderego Chłapowskiego 12), w m. Książ Wlkp. (1 punkt przy ul. Dworcowej] i w m. Dolsk (1 punkt przy ul. Gostyńskie Przedmieście 35a). W analizowanych punktach nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych wartości promieniowania elektromagnetycznego. Biorąc pod uwagę obszar całego województwa wielkopolskiego w latach 2021-2022 również nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Średnia arytmetyczna z wszystkich wyników pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w 2021 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 0,71 V/m, natomiast w 2022r. wyniosła 0,81 V/m.

W ramach obszaru „Gospodarka wodami” działania dotyczyły głównie prac konserwacyjnych i melioracyjnych na rowach i rzekach. W zakresie prac melioracyjnych PGWWP RZGW Poznań oraz Regionalny Związek Spółek Wodnych w Śremie prowadziły w latach 2021-2022 liczne prace konserwacyjno-utrzymawcze. We wrześniu 2022r. zostały opublikowane zaktualizowane mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego dla obszaru powiatu śremskiego dostępne na stronie internetowej <https://wody.isok.gov.pl/hydroportal.html>. Zgodnie z opublikowanymi mapami na terenie powiatu śremskiego obszary szczególnego zagrożenia powodzią objęte mapami MZP i MRP zostały wyznaczone w dolinach rzek: Warta (gmina Brodnica, Śrem, Książ Wielkopolski) i Kanał Mosiński (Książ Wielkopolski). W październiku 2022r. został przyjęty nowy Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022r (Dz. U. z 2022, poz. 2714), w którym to planie zostały określone obszary problemowe związane z ryzykiem powodziowym oraz działania naprawcze do podjęcia w perspektywie najbliższych lat. Na terenie powiatu śremskiego obszary problemowe wskazano dla rzeki Warty w gminach Śrem i Książ Wielkopolski – obszar o nazwie „Warta-Pyzdry”.

W lipcu 2021r. został przyjęty nowy Plan przeciwdziałania skutkom suszy Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r. (Dz. U. z 2021, poz. 1615), w którym określono działania zmierzające do ograniczenia korzystania z wód oraz zwiększenia dostępności istniejących zasobów wraz z katalogiem działań zmierzających do przeciwdziałania skutkom suszy.

Jak wynika z oceny monitoringu wód powierzchniowych wszystkie JCWPrz na terenie powiatu śremskiego w latach 2021-2022 odznaczały się nadal złym stanem ogólnym wód, a więc cele środowiskowe wyznaczone w IIaPGW nadal zostały podtrzymane i dla wszystkich JCWPrz definiują osiągnięcie dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu/potencjału ekologicznego, chyba że przyjęte odstępstwa mówią inaczej. W aspekcie wód podziemnych na terenie powiatu śremskiego większość odznacza się dobrym stanem chemicznym i ilościowym.

W zakresie „Gospodarki wodno-ściekowej” w latach 2021-2022 kontynuowane były zadania związane z modernizacją i bieżącym utrzymaniem sieci kanalizacyjnej i wodociągowej po stronie poszczególnych gmin powiatu śremskiego. Gminy na bieżąco prowadziły również rejestr zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Wskaźnik zwodociągowania na terenie powiatu śremskiego za rok 2022 wyniósł - 99,3%. W perspektywie 2018–2022 wskaźnik długości sieci wodociągowej i ilość przyłączy do gospodarstw domowych w większości gminach zwiększył się. Najbardziej rozbudową sieć wodociągową pod względem jej długości i stosunku do ilości przyłączy oraz korzystających z wodociągu obserwuje się na terenach gmin: Śrem i Książ Wlkp. Wg. stanu na koniec 2022r. blisko 77% mieszkańców Powiatu Śremskiego korzystało z sieci kanalizacyjnej. W perspektywie lat 2018 – 2022 długość sieci kanalizacyjnych i ilość przyłączy do gospodarstw domowych w poszczególnych gminach zwiększyła się, zwiększył się również wskaźnik skanalizowania gmin. Widać również wzrost liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej, co jest zjawiskiem niewątpliwie korzystnym i świadczy o ciągłym rozwoju systemów kanalizacyjnych w poszczególnych gminach Powiatu Śremskiego.

W ramach obszaru interwencji „Zasoby geologiczne i gleby” prowadzono głównie typowe działania administracyjne związane z wydawaniem koncesji, decyzji rekultywacyjnych, zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz zatwierdzaniem dokumentacji geologicznych. Na terenie powiatu śremskiego w latach 2021-2022 występowało łącznie 56 złóż kopalin, z czego na 10 z nich prowadzona jest czynna eksploatacja kopalin. W latach 2021 - 2022 wydano 5 decyzji administracyjnych uznających rekultywację za zakończoną. W latach 2021-2022 obowiązywało nadal łącznie 12 decyzji określających kierunek rekultywacji.

W latach 2021-2022 na terenie Powiatu Śremskiego nie wyznaczono żadnego punktu monitoringu chemizmu gleb ornyczych. W latach 2021-2022 nie zidentyfikowano potencjalnych miejsc, gdzie nastąpiło historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi. Teren powiatu śremskiego nie figuruje w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (o których mowa w art. 101 c ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 poz. 54 t.j. ze zm.). Corocznie wiosną i jesienią wykonywany jest monitoring obserwacyjny osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumentacji pn. „Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy dla Powiatu Śremskiego”. Zagrożenie powstawaniem osuwisk zaobserwowano na TZRMZ nr 30 26 044 000003 Śrem-Wójtostwo. Od roku 2018 Starosta Śremski prowadzi monitoring geodezyjny na osuwiskach nr 12 (za budynkiem Sali sportowej) i nr 19 (za komunalnym budynkiem gospodarczym) w Dolsku przy ul. Kościańskiej.

W ramach obszaru interwencji „Gospodarka odpadami” główne działania prowadzone były przez gminy, które sprawowały nadzór nad funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W latach 2021-2022 Gmina Dolsk i Brodnica przynależały do Związku Międzygminnego „Centrum Zagospodarowania Odpadów – SELEKT”. Wszystkie odpady odebrane i zebrane w ramach systemu organizowanego przez Związek trafiają do Instalacji Komunalnej PreZero Recycling Zachód Sp. z o.o. w Piotrowie Pierwszym 26/27, 64-020 Czempień. Gmina Śrem i Książ Wielkopolski w latach 2021-2022 były uczestnikami Porozumienia Międzygminnego, w ramach którego zebrane i odebrane odpady trafiały na instalację przetwarzania odpadów komunalnych w Witaszyczkach ZGO Sp. z o. o. w Jarocinie - Wielkopolskie Centrum Recyklingu. We wszystkich Gminach powiatu śremskiego w latach 2021-2022 funkcjonował sprawnie system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. System oparty jest na zbiórce odpadów „u źródła”, odbiorze odpadów od właścicieli w punktach selektywnej zbiórki odpadów tj. PSZOK-ach lub poprzez cykliczne akcje odbioru z terenu nieruchomości. W latach 2021-2022 w gminach powiatu śremskiego funkcjonował system kontenerowo-workowy lub kontenerowy. Frakcje zbierane „u źródła” to: odpady opakowaniowe: ze szkła, tworzyw sztucznych i makulatury, metali – żelaznych lub nieżelaznych, opakowania wielomateriałowe, odpady biodegradowalne oraz zmieszane odpady komunalne. Ww. odpady, poza zmieszanyimi odpadami komunalnymi, można oddawać do punktów selektywnej zbiórki odpadów. W PSZOK-ach przyjmowane są również pozostałe odpady wytworzone w gospodarstwach domowych np. Wielkogabarytowe, remontowe, chemikalia, leki, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, opony. Na przestrzeni lat 2020 – 2022 na terenie powiatu śremskiego ilość odpadów utrzymuje się względnie na tym samym poziomie. Pozytywnym zjawiskiem jest spadek ilości odpadów zmieszanych z 16 148,72 Mg w 2020r. do 13 986,81 Mg w 2022r. – spadek o 13,4% ogólnej masy zmieszanych odpadów. W przypadku odpadów zbieranych w sposób selektywny z roku na rok następuje sukcesywny wzrost ich ilości co z jednej strony jest zjawiskiem pozytywnym ze względu na coraz lepsze funkcjonowanie systemu segregacji u źródła, zaś z drugiej strony negatywnym ponieważ w ogólnej ilości odpadów na przestrzeni lat 2020-2022 mamy do czynienia ze wzrostem ich ilości na terenie powiatu śremskiego. Ilość odpadów zebranych w sposób selektywny na przestrzeni lat 2020-2022 z terenu powiatu śremskiego wzrosła z 5 417,71 Mg w 2020r. do 8 678,29 w 2022r. – wzrost o 60% ogólnej ilości odpadów zebranych w sposób selektywny. Największy wzrost odnotowano na przestrzeni lat 2021-2022, co może być spowodowane skutkami pandemii w postaci zwiększenia ilości generowanych odpadów m.in. poprzez sprzedaż wysyłkową oraz sprzedaż gotowych produktów garmażeryjnych

W latach 2021-2022 na terenie powiatu śremskiego funkcjonowały łącznie 4 Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) tj. w m. Książ Wielkopolski, ul. Radoszkowska obok frmy „Polin” działka 477/1, w m. Dolsk, ul. Krupczyn 9 - teren Zakładu Usług Komunalnych, w m. Mateuszewo 8, 8, 63-100 Śrem (gm. Śrem) oraz m. Brodnica ul. Krótka 7 - teren dawnej oczyszczalni ścieków, przy ogródkach działkowych. W latach 2021-2022 Starosta Śremski wydał łącznie 15 decyzji administracyjnych określających warunki gospodarowania odpadami, w tym 3 w ramach wytwarzania odpadów oraz 4 w ramach zbierania odpadów i 8 w ramach przetwarzania odpadów.

Powiat Śremski od 2009 roku we współpracy z Gminami realizuje Powiatowy program usuwania wyrobów zawierających azbest, który został przyjęty Uchwałą Zarządu Powiatu w Śremie Nr 132/873/09 z dnia 24 czerwca 2009r. Współpraca samorządów realizowana jest na podstawie współdziałania oraz zawierania umów dotacji z WFOŚiGW w Poznaniu oraz poszczególnymi Gminami. Na terenie powiatu śremskiego wprowadzonych do Bazy Azbestowej jest 5 850 lokalizacji z wyrobami zawierającymi azbest (stan na czerwiec 2024r.). Łącznie zinventaryzowano do tej pory na terenie powiatu śremskiego blisko 17 480,622 Mg wyrobów azbestowych, z czego 2 726,009 Mg została już unieszkodliwiona. Pozostaje zatem do unieszkodliwienia blisko 14 754,613 Mg wyrobów azbestowych (stan na czerwiec 2024r.). W latach 2021-2022 Powiat Śremski w ramach realizacji Powiatowego Programu usuwania wyrobów zawierających azbest unieszkodliwił blisko 350 Mg wyrobów azbestowych, realizując 140 wniosków, które złożyli mieszkańcy.

W ramach obszaru interwencji „Zasoby przyrodnicze” większość działań została zrealizowana. W okresie sprawozdawczym 2021-2022 w zakresie systemu form ochrony przyrody na terenie powiatu śremskiego nie przyjęto nowych aktów prawnych powołujących lub zmieniających formy ochrony przyrody. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego lesistość powiatu w latach 2021-2022 kształtowała się na poziomie 19,8%. Dla porównania lesistość województwa wielkopolskiego wynosiła 25,8 %. Powiat należy do małolesistych. Ogólna powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych wynosi 11710 ha. Powierzchnia gruntów leśnych² na terenie powiatu śremskiego na przestrzeni 4 lat tj. 2019-2022 zwiększyła się nieznacznie tj. o 0,12%. Największy wzrost powierzchni terenów leśnych miał miejsce w gminie Brodnica (o 4,7%) i Dolsk (o 0,7%).

Starosta Śremski w ramach zadań bieżących we współpracy (w oparciu o porozumienia) z Nadleśnictwami: Babki, Konstantynowo, Piaski sprawuje nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa. W roku 2021 przekazano Nadleśnictwom łączną kwotę 35.000 zł na realizację działań w zakresie nadzoru nad gospodarką leśną. Opracowane zostały i zatwierdzone przez Starostę Śremskiego uproszczone plany urządzenia lasu, dla lasów o łącznej powierzchni 1269,21 ha, zlokalizowanych w granicach 69 obrębów geodezyjnych, a także inwentaryzacje stanu lasu, dla lasów o łącznej powierzchni 81,69 ha. W roku 2022 przekazano Nadleśnictwom łączną kwotę 35.000 zł na realizację działań w zakresie nadzoru nad gospodarką leśną. Zadania z zakresu gospodarki leśnej, wynikające z uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu, a także decyzji Starosty Śremskiego określających wskazania gospodarcze, realizowane były przez właścicieli gruntów leśnych, pod nadzorem Nadleśnictw, na gruntach leśnych o łącznej powierzchni 1416,51 ha.

W latach 2021-2022 Starosta Śremski w ramach zadań bieżących prowadził postępowania związane z wydaniem zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów. I tak:

- liczba udzielonych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów – 69 szt. (rok 2021) oraz 68 szt. (rok 2022)
- liczba drzew i krzewów wskazana w decyzjach do usunięcia – 481 szt. (rok 2021) oraz 397 szt. (rok 2022)
- liczba decyzji zobowiązujących do wykonania nasadzeń zastępczych – 37 szt. (rok 2021) oraz 42 szt. (rok 2022)
- liczba drzew wskazana do wykonania nasadzeń zastępczych – 220 szt. (rok 2021) oraz 295 (rok 2022)
- liczba decyzji odmownych na usunięcie drzew lub krzewów – 2 szt. (rok 2021) oraz 6 szt. (rok 2022)

² Zgodnie z *ustawą o lasach* [6] są to grunty pod lasami, grunty zrekultywowane na potrzeby gospodarki leśnej i grunty pod drogami dojazdowymi do gruntów leśnych

W ramach obszaru interwencji „Zagrożenie poważnymi awariami” w latach 2021-2022 działania realizowane przez Powiat związane z ograniczeniem ryzyka wystąpienia poważnej awarii skupiały się głównie na doposażaniu Powiatowych Jednostek Straży Pożarnej. Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji realizowany jest na bieżąco przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez GIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej GIOŚ. Na terenie Powiatu Śremskiego nie ma zakładów o o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR). Na terenie Powiatu Śremskiego znajduje się Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „BUT-GAZ” z siedzibą ul. Podwale 1, 63-100 Śrem - Rozlewni Gazu Płynnego w Śremie przy ul. Wiosennej 8, 63-100 Śrem, które z uwagi na ilość substancji niebezpiecznych zakwalifikowane zostało do grupy zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR).

W ramach obszaru interwencji „Edukacja ekologiczna” w latach 2021-2022 Powiat Śremski przeprowadził w latach 2021-2022 po 1 kampanii edukacyjnej. Dodatkowo jednostki organizacyjne Powiatu tj. Zespół Szkół Politechnicznych czy Zespół Szkół Technicznych prowadziły kilka projektów, w ramach których poruszane były kwestie ekologiczne.

Na podstawie przeprowadzonej analizy realizacji celów przyjętych w Programie Ochrony Środowiska można stwierdzić, że znaczna większość działań została zrealizowana planowo i w całości. Część zadań nie została zrealizowana z uwagi na brak środków finansowych lub realizację zadań o wyższym priorytecie. Niektóre z zadań mają charakter ciągły, np. zadania wynikające z bieżącej działalności administracyjnej poszczególnych jednostek. Przedsięwzięcia, których realizacja nie doszła do skutku, a które wymagają realizacji z uwagi na poprawę jakości środowiska zostaną zrealizowane w kolejnym okresie programowania POŚ dla Powiatu Śremskiego, co zostanie przedstawione w kolejnym Raporcie z wykonania POŚ. Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z realizacji celów i zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów realizacji Programu. Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane.

Powyższe działania w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczynią się do poprawy jakości środowiska na terenie powiatu. Realizacja działań w latach 2021-2022 zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu Ochrony Środowiska, zgodnych z polityką ochrony środowiska, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój powiatu śremskiego.

5. Literatura

Wykaz aktów prawnych

- [1] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2024r., poz. 54).
- [2] Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie [Dz. U. z 2020, poz. 2187 ze zm.]
- [3] Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112)
- [4] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1478 ze zm.)
- [5] Ustawa z dnia 20 lipca 1991r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 425)
- [6] Ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 399)
- [7] Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021r., poz. 845 ze zm.)
- [8] Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia z dnia 21 listopada 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Klimatu w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2022r., poz. 2630).
- [9] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021r., poz. 1475).
- [10] Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019r., poz. 2148)
- [11] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz. U. z 2022r., poz. 2714)
- [12] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. z 2021r., poz. 1615)
- [13] Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 grudnia 2020 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz. U. z 2020, poz. 2270).